

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

Utgave 22 årgang 79

www.universitas.no

Torsdag 9. oktober 2025

– Vår tids fascisme
blir innført av
menn i stram
dress eller
tech bros i
joggebukse

Kommentar s. 3

**FRA ATEIST TIL
«JESUS-FREAK»:**

Rania (24) er en
av mange unge
konservative

Kultur s. 16–19

**OPPLEVER ØKT
ANTISEMITISME**

– Som jøde blir man
ansvarliggjort for
Israels krigføring

Nyhet s. 8–9

**HK-STUDENTER FRYKTER
NY STØTTEORDNING:**

– Du mister lysten til
å drive med film

Nyhet s. 4–5

Alle unntatt Oslo-studentene får billig tannlege:

MENER BYRÅDET BRYTER LOVEN

Nyhet s. 6–7

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør:	Idun Kjøl Wiig
idun.wiig@gmail.com	974 17 414
Nyhetsredaktør:	Ada Louise Andreassen
adalouisea@gmail.com	948 09 383
Fotosjef:	Adrian Heggem Misfjord
Desksjef:	Ida Fjeld
Nettredaktør:	Oscar Alexander Undahl

Uttegner:	Lia Askew
Uttegner:	Nora Hognes Berg
Uttegner:	Sondre Kløvfjell
Uttegner:	Emilie Sveinsson
Deskjournalist:	Freyja Eikrem Ims
Korrektursjef:	Selma Flood

Daglig leder:	Maryam Amini
Besøksadresse:	Moltke Moes vei 33
Post:	Boks 3 Blindern, 0313 Oslo
Epost:	universitas@universitas.no
Nettside:	www.universitas.no

Leder

En tannpolitisk verkebyll

Idun Kjøl Wiig, ansvarlig redaktør

Her om dagen våknet jeg med tannverk. En naturlig respons på dette ville vært å ringe tannlegen og avtale en time, så ville den saken vært ute av verden. I det jeg skulle ringe, kom jeg på at jeg bor i Oslo kommune. Da er det ikke vits å prøve, med mindre jeg har lyst til å bruke mange tusen kroner på en tannsjekk.

Dette er fordi vårt kjære byråd her hjemme har bestemt at god tannhelse for unge mellom 21 og 28 år ikke er en prioritet. Nasjonalt har Stortinget vedtatt at alle i denne aldersgruppen skal få 75 prosent refusjon på nødvendig tannbehandling i det offentlige. Hele 410 millioner offentlige kroner skal brukes på dette, 53 av dem bare i Oslo. Men Stortinget gjorde en fryktelig feil: De glemte å øremerke midlene. Da så byrådet sitt snitt til å vise sitt sanne ansikt. De vil heller prioritere å gi boligeiere en hundrelapp i måneden ekstra ved å

redusere eiendomsskatten.

I ukas avis kan du lese om 22 år gamle Amanda Myhre som måtte gi opp å få den subsidierte tannhelsehjelpen hun har rett på. Det var rett og slett for lange køer til den ene tannklinikken i Oslo som tilbyr tjenester til redusert pris. Det er nemlig satt opp en tann-

Det er nesten så jeg må le og blotte mine hullete tenner

lege-hotline hvor du kan ringe for å få en vurdering på om du kvalifiserer til nødvendig tannhelsehjelp. Tjenesten har sluttet med ventelister, fordi det rett og slett er for stor pågang. Myhre kaller løsningen latterlig, og det er en underdrivelse.

Byrådet, med byrådsleder Erik

Lae Solberg i spissen, har markert seg som en omvendt Robin Hood ved å ta fra de fattige og gi til de rike. De begrunner tiltaket med at vi i tjueårene har best tannhelse i befolkningen. Da glemte de kanskje å tenke på at studenter, som utgjør en stor del av denne aldersgruppen i Oslo, i praksis lever under fattigdomsgrensen i Norge. Det vil si at om du må trekke to visdomstenner hos SiO tannleger, må du punge ut 5800 kroner. Det tilsvarer over halvparten av studielånet den måneden.

At Oslo-studenter i dag ikke får tilgang på den samme tannhelsetjenesten som våre medstudenter i Bergen og Trondheim, er for meg fullstendig absurd. Det er nesten så jeg må le og blotte mine hullete tenner, mens Lae Solberg og jengen flirer hele veien til Rådhuset med sine plettfriske glis.

Arkivaren

Historiske skråblikk av Freyja «Feinschmecker» Ims

Vil du gifte deg med meg (og få 10.000 tyrkiske lira)?

«How to make money raelly fast and totaly legal as student?», er nok blitt tastet inn i søkemotorer mangt en gang opp gjennom tidens gang. Det er jo det evige spørsmålet! I 2015 kunne Universitas sin utenriksavdeling avsløre at Tyrkias president, Erdogan selv, ønsket seg en babyboom i landet og var klar til å bla opp store summer til gifteklare studenter. «Myndighetene lover 10 000 tyrkiske lira, noe som tilsvarer 30 000 norske kroner, til unge par som velger å forsegle forholdet.» Det unge ekteparet Universitas var i kontakt med mener at de først og fremst giftet seg i kjærlighetens navn, men at pengene ikke var en uheldighet: «Hvem vil vel ikke ha økonomisk hjelp i dag?» Tydeligvis hadde hele 3000 nygifte universitetsstudenter allerede søkt på støtteordningene. Kanskje burde Erna ha sett til Erdogan da hun prøvde å få nordmenn til å kopulere for noen år tilbake...

Universitas, 18.02.2015

- Universitas er en avis for og av studenter for lerestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plukens regler for god pressesikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Gammel fascisme i ny drakt

Synes du at de som mener Trump er en fascist drar på litt? Da er denne teksten rettet mot deg, for du tar nemlig feil.

Fascisme

Johannes Lundvoll,
journalist i Universitas

Mange av oss har sett bilde av hjelmkledde tyske soldater, i tunge nazi-frakker med rifler langs brystet, gående i paradesformasjon ned Karl Johan. Det er ikke slik vår tids fascisme blir innført, for dagens fascister er smarte. Nei, vår tids fascisme blir innført av menn i stram dress eller *tech bros* i joggebukser. Tankegodset blir videreført av *memelords* og edgy tenåringsgutter.

Dagens fascisme vil fortsatt ha flere likheter med den forrige. Alle seriøse akademiske definisjoner på fascisme beskriver ideologien som gjenfødelse via ultranasjonalisme, noe som skremmende nok stemmer godt overens med både Trump og MAGA.

Siden Italia var fødeplassen for fascismen, vil jeg gjerne bruke proffenes definisjon av svineriet. Italieneren og filosofen Umberto Eco, som vokste opp under Mussolinis regime, lagde en smørbrøddliste på fjorten punkter som kjennetegner fascistisk ideologi. Ett av disse punktene er nytale,

altså et enkelt språk og ordforråd som brukes for å begrense kompleks tenkning. Høres ikke det ut som Trump?

Hans propaganda handler ikke om løgn, selv om han er en habil løgner. Nei, det handler om å holde oppmerksomheten din der han vil. Husker noen fortsatt Epstein-lista for eksempel?

I tillegg er Trumps nyeste fascistiske påfunn å omdøpe forsvarsdepartementet til «krigsdepartementet». Det føles som å falle inn i et avsnitt fra George Orwells bok 1984.

Krigsminister Pete Hegseth, sier de skal oppnå «fred gjennom styrke», hjemlandet skal oppføre krigere, heller enn forsvarere, krigsdepartementet «skal på offensiven,

ikke bare på defensiven», de skal ikke «slåss i det uendelige, men sloss for å vinne», og «administrasjonen skal fri krigerne for å forskrekke, demoralisere, jakte og drepe landets fiender». Hallo i luken, liksom. Hvis ikke dette er fascisme, så vet ikke jeg.

Tilbake til Ecos liste: Glorifisering av vold, forherligelse av det maskuline, dyrkelsen av en døds kult, og ekstrem fascinasjon av våpen er trekk ved fascismen. Trumps navnebytte til «krigsdepartementet», samt Hegseths uttalelser, sett i lyset av Ecos liste, er ikke annet enn fascistisk. Det er et forsøk fra fascistene i USA på å fjerne motstand i befolkningen mot militarisering og krig.

For den største svakheten ved den amerikanske kapitalistiske krigsmaskinen er offentlig opinion hjemme. Amerikanerne

i departementets nye strategi. Dette er en gigantisk u-sving vekk fra narrativet om at Kina har vært hovedtrusselen mot USA. For oss som ikke liker stormaktrivaleri, kan det høres fint ut, men dessverre er dette enda et tegn på fascisme: Livet er en evig krig, bestående av evig frykt, for det er til enhver tid fare rett rundt hjørnet. Evig er staten, for den er folkeviljen. Evig er Trump, for han er føreren.

Hva betyr dette for USA? Vel, i den nye strategien står det at militæret skal brukes i hjemlandet, og i land rundt. Vi ser allerede at nasjonalgarden og spesialsoldater har blitt utplassert i Los Angeles og hovedstaden. Og i tillegg uttrykte Trump på Truth Social at han ønsker å gå til krig mot Chicago (selv om han i senere tid avkreftet dette). Videre er Trump besatt av å ta kontroll over Grønland, og han har muligens brutt den amerikanske grunnloven ved å beordre hæren til å drepe angivelige narkotikasmuglere utenfor kysten av Venezuela.

Hvor skal man begynne i kampen mot fascistisk tankegodset? Det er fullt forståelig å føle på apati og avmakt. Men jeg vil oppfordre deg til å handle. Jeg tror løsningen er fellesskap, fellesskap, fellesskap. Vi må samles, vi må prate, vi må bygge koalisjoner, for det er den eneste måten fascismen har blitt slått. Sammen kan vi endre verden.

Det føles som å falle inn i et avsnitt fra Orwells bok 1984

Nyhetsredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouisea@gmail.com 948 09 383

NYHET

Fare for knuste glass

Tirsdag 30. september startet sprengningsarbeidene i tomten til Campus Diakonhjemmet. Her skal det blant annet bygges en utvidelse av VID vitenskapelige høyskole, og ny videregående skole med helsefaglig profil – i motsetning til sprengningsarbeidet, som ser ut til å kunne være ganske så truende for helsa.

VID melder at det normalt vil være 2-3 sprengninger hver dag fram til desember. 30 sekunder før hver spreng-

ning vil en alarm gå. Da bør alle som sitter i rom vendt mot anleggsområdet flytte seg vekk fra vinduene. Minst to meter, presiserer VID. Her gjelder det å være kjapp. Heldigvis kan de som måtte ønske det få en SMS-varsling 30 minutter før sprengningen finner sted. Universitas ønsker studentene ved VID lykke til, og håper alle kommer seg helskinnet gjennom semesteret, uten glassplinter i øyet.

ALA

MENER MANUSSTUDENTER EKSKLUDERES AV NY ORDNING:

– Stenger døren fo

Et forslag fra Norsk filminstitutt kan stenge nyutdannede manusforfattere ute fra viktig støtteordning. HK-prosessor mener det er favoriserende og subjektivt.

Filmstudenter

Tekst Tora Danielsen, Iliad Rostami
Foto Ivo Ek

– Du mister jo lysten til å drive med film, sier Vegard Roland Hoelsæter (24). Han har nylig fullført manusforfatterlinjen på Høyskolen Kristiania (HK) og vil være blant de nyutdannede som faller utenfor dersom det siste høringsforslaget til Norsk filminstitutt (NFI) blir vedtatt.

Den 1. september sendte NFI ut et høringsforslag om å endre forskriften for det som kalles tilskudd til audiovisuell produksjon. Forslaget innebærer at søkere må ha tatt utdanning som har resultert i en produsert eksamensfilm.

Dermed vil manusutdannede fra Den norske filmskolen ha muligheten til å søke tilskudd, mens manusutdannede fra Høyskolen Kristiania og NSKI Høyskole faller utenfor, siden disse linjene ikke produserer eksamensfilmer.

– Dette er et tydelig bevis på at det blir vanskeligere å drive med film i Norge, sier Hoelsæter. August Grünfeld (25) og Peter Theisen Amlie (28), som også har gått manuslinja på HK, deler Holsæters bekymring.

– Man kan være en god manusforfatter uten å ha produsert en film. Filtreringen virker tilfeldig, mener Grünfeld.

– Må bære konsekvensene

I høringsnotatet forklarer NFI at formålet med forslaget er todelt. Det skal både «bygge opp under spydspissen av den profesjonelle filmbransjen, og muliggjøre håndtering av en stor og voksende

Nye regler for pengestøtte fra Norsk filminstitutt

- + NFI foreslår å endre forskriften for tilskudd til idé- og manusutvikling
- + De vil kreve at søkere må ha utdanning som har resultert i en produsert eksamensfilm, eller kunne dokumentere erfaring med profesjonell distribusjon (f.eks. kortfilm vist på kino, strømmetjenester, TV eller utvalgte festivaler)
- + NFI sier endringene er midlertidige i påvente av et digitaliseringsprosjekt der kunstig intelligens skal effektivisere søknadsbehandlingen
- + Hvis vedtatt, skal de nye reglene tre i kraft 1. januar 2026

søknadsmasse». Endringene er midlertidige, i påvente av et digitaliseringsprosjekt der bruk av kunstig intelligens (KI) skal gjøre saksbehandlingen mer effektiv.

Studentene mener ansvaret for å løse kapasitetsproblemene hos NFI ikke bør legges på søkerne.

– Det er urettferdig at visse nyutdannede manusforfattere må bære konsekvensene av NFIs egne kapasitetsproblemer, sier Amlie.

– KI-modellen er fortsatt helt uklar. Vi vet verken hva den skal være, hvordan den skal brukes eller når den faktisk blir innført, legger Grünfeld til.

Mener NFI favoriserer

Professor i mediekunst og prodekan for forskning, kunstnerisk utviklingsarbeid og innovasjon ved HK, Synne Bull, går hardt ut mot NFIs forslag.

– Vi synes at løsningen må være bedre saksflyt og rettferdige vurderingskriterier, ikke å stenge døren for nyutdannede manusforfattere.

Hun mener det er urettferdig at nyutdannede manusforfattere skal stenges ute fra den arenaen som skal bygge deres CV.

– Det strider med god forvaltningsskikk å endre spillereglene retroaktivt, sier hun.

Bull går lengre enn studentene i sin kritikk, og mener at forslaget ikke er tilfeldig, men

favoriserer én studiemodell.

– Vi støtter tydelige kriterier og god forvaltning, men vi avviser kriterier som *de facto* ekskluderer hele manusmiljøer, uten saklig grunnlag. Det er en særnorsk situasjon at man skal holde to andre likestilte utdanninger ute, basert på én løsning som ett studieløp har valgt å skape kompetanse på. Dette hadde ikke holdt noe annet sted, slår prodekanen fast.

Frykter forslaget vil svekke bransjen

Fristen for å sende innspill til høringsforslaget er 17. november. Hvis forslaget blir vedtatt, trer det i kraft fra 1. januar.

Bull frykter at det vil svekke bransjen og de historiene publikum faktisk får, hvis forslaget går gjennom. Hun mener at HK gir den skrivekompetansen som er viktig i en manusutdannelse, og at det ikke finnes faglig grunnlag for at en eksamensfilm skaper bedre manusforfattere.

– De beste manusforfattere vi har i Norge i dag har jo ikke gått på filmskolen, så jeg tenker ikke at dette er et objektivt grunnlag.

Dette svarer NFI på kritikken

Universitas har fremlagt studentenes og prodekanens kritikk for NFI. Direktør for kunstnerisk avdeling, utvikling og publikum ved Norsk filminstitutt, Terez Hollo-Klausen svarer på vegne av instituttet i en e-post.

Man kan være en god manusforfatter uten å ha produsert en film

August Grünfeld (25), tidligere manusstudent ved HK

«Forslaget handler om vårt vurderingsgrunnlag i tilskuddsordninger med stor konkurranse om midlene. Vi trenger et solid grunnlag for vurderingen av kvaliteten på

BEKYMRET: De tidligere HK-studentene August Grünfeld, Vegard Roland Hoelsæter og Peter Theisen Amlie.

prosjektene, og anser eksamensfilm som et relevant kriterium. I tråd med god forvaltningsskikk sender vi forslaget på høring, og ser fram til innspill fra Høyskolen Kristiania og andre berørte parter».

Videre understreker hun at NFI ikke vurderer kvaliteten på utdanningsløpene, men på prosjektene søkerne sender inn.

«Eksamensfilmer gir oss et bredere vurderingsgrunnlag når vi behandler

Tapte søksmål mot staten

I forrige utgave av Universitas kunne man lese om sykepleierstudenten Rhoda Id Hosh som saksøkte staten etter å ha blitt utestengt fra sykepleiestudiet i tre år. Hosh mente blant annet at hun hadde fått for lite tilrettelegging og at

hendelsene utestengelsen bygget på skyldtes en vanskelig familiesituasjon hun sto i.

Oslo tingrett ga ikke Hosh medhold på noen punkter. Basert på en rekke hendelser konkluderte retten med at

hun har vist «manglende evne til omsorg og forståelse for pasientene». Tingretten vurderte det også som sannsynlig at problemene skyldtes «hennes personlighetstrekk og evner», slik at de ikke var av forbigående karakter. Det var heller

ikke tvil om at hun hadde fått tilstrekkelig tilrettelegging. Tre års utestengelse ble derfor ansett som nødvendig, og staten, ved Kunnskapsdepartementet, ble frifunnet.

EDA

for nyutdannende

danningskravene. Derfor råder hun nyutdannede til å bygge erfaring og posisjonere seg sterkere.

«Veien inn til NFI går sjelden i en rett linje fra fullført utdanning til tilskudd. Heller enn å bruke mye tid på søknader som har små sjanser, oppmuntrer vi derfor til å bruke energien på å utvikle seg faglig og kunstnerisk sammen med andre. Da står man mye sterkere når man har kommet seg i posisjon til å søke».

Du mister jo lysten til å drive med film

Vegard Roland Hoelsæter (24), tidligere manusstudent ved HK

– Ikke bare et spørsmål om penger

Hvis endringene trer i kraft, kan søkere uten eksamensfilm fortsatt kvalifisere seg gjennom det som omtales som «relevant yrkeserfaring». Dette kan innebære at man har laget en kortfilm eller et langformatverk som har oppnådd profesjonell distribusjon, for eksempel ved å bli vist på kino, strømmetjenester, kringkasting eller på en av NFIs kommende liste over godkjente festivaler.

Både Amlie og Grünfeld er usikre på om de selv vil falle innenfor eller utenfor ordningen, dersom forslaget blir vedtatt.

– Reglene virker nå veldig vage. Jeg vet ikke om det jeg har laget vil telle, og det gjør situasjonen uforutsigbar for mange av oss, sier Grünfeld.

Studentene reagerer også på at endringen ikke bare tar fra dem muligheten til å få støtte, men også verdien av å få prosjektene sine vurdert. For mange nyutdannede er ordningen også en inngang til bransjen, og et sted å få profesjonell tilbakemelding på prosjektene sine.

– For oss er det å søke ikke bare et spørsmål om å få penger, men å bli lest og få tilbakemeldinger fra fagfolk. Å få et nei fra NFI kan være gull verdt fordi du lærer og blir bedre av det, sier Grünfeld.

universitas@universitas.no

søknadene. Vi foreslår å endre kravene til søkerne i disse tilskuddsordningene for å gjøre det tydeligere at relevant utdanning skal ha tyngdepunkt i skapende virksomhet innenfor audiovisuell fortelling».

Hollo-Klausen svarer derimot ikke direkte på kritikken om at NFIs kapasitetsproblemer skyves over på søkerne. Hun bekrefter at digitaliseringsprosjektet er i gang, men at det ikke er satt en

endelig dato for ferdigstillelse.

Råder nyutdannede til å bygge erfaring

Avdelingsdirektøren har forståelse for at noen studenter opplever for-

slaget som begrensende, men understreker at det finnes flere veier inn i bransjen og inn til NFIs ordninger. Tallene fra 2024 viser at bare er ett av prosjektene som fikk tilskudd ville falt ut på grunn av de nye ut-

Byrådet kutter i tannhelse- tjenesten for unge

PÅGANG: Amanda Myhre (22) mener at det er tydelig at det finnes et behov for flere offentlige tannhelsetjenester.

Oslo kommunes bystyre omfordeler penger dedikert til tannhelsetjenester for aldersgruppen 21–28 år til andre tiltak. Nå må studenter som Amanda Myhre (22) betale flere tusen kroner for private tannhelsetjenester.

Tannhelse

Tekst Amalia Sanchez Knotten
Foto Shilan Sari

Tannhelsetjenesten i Oslo

- + Etter budsjettforhandlinger med Sosialistisk Venstreparti (SV) vedtok Stortinget 1. juli at 75 prosent av kostnaden for tannhelsetjenesten for aldersgruppen 21–28 skal dekkes av staten
- + 410 millioner kroner i statsbudsjettet er satt av til tannhelsetjenester for denne aldersgruppen
- + 53 millioner av disse er direkte til Oslo kommune
- + Oslos byråd har imidlertid vedtatt å ikke bruke de tiltenkte midlene på aldersgruppen

Kilde: NRK

– De fortalte at de hadde sluttet med ventelister, fordi det var så mange i kø, forteller honours-student i statsvitenskap på Universitetet i Oslo Amanda Myhre (22) til Universitas. Det var beskjednen hun fikk etter å ha ringt nummeret til den offentlige tannhelsetjenesten for aldersgruppen 21–28 år i Oslo.

1. juli i år vedtok Stortinget at 75 prosent av prisen for tannhelsetjenester til de mellom 21 og 28 år skal dekkes av staten. Likevel er Myhre en av mange i aldersgruppen som opplever at den

I resten av landet følger de loven, og i Oslo har de valgt å ikke gjøre det

Omar Samir Gamal, bystyrerepresentant for Oslo SV

offentlige tannhelsetjenesten ikke har kapasitet til å ta henne imot. Årsaken? Oslos byråd, bestående av representanter fra Høyre og Venstre, har besluttet å bruke de tildelte midlene på andre tiltak.

Studentenes rett til tannhelsehjelp

– Vi har et byråd i Oslo som bevisst har trenert studentenes rett til å få tannhelsehjelp, sier bystyrerepresentant Omar Samy Gamal (SV) til Universitas.

Han forteller at det nå er store forskjeller mellom tannhelsetilbudet i Oslo og i andre kommuner. I noen kommuner kan en person mellom 21 og 28 år

fritt ringe sin lokale tannklinikk og få en tannlegetime til redusert pris. I Oslo har byrådet derimot laget et alternativt system: Først må personer i aldersgruppen ringe et eget nummer der de forklarer situasjonen sin, for så å få beskjed om de kvalifiserer for subsidiert behandling eller ikke.

– I resten av landet følger de loven, og i Oslo har de valgt å ikke gjøre det, sier Gamal.

– Alle studenter har krav på fysisk sjekk

Stortingets definisjon av «nødvendig tannhelsehjelp» innebærer blant annet en fysisk undersøkelse hver 12. til 24. måned. Gamal mener at det å be aldersgruppen om å ringe et eget nummer for å se om de kvalifiserer for dette, er et forsøk fra bystyret på å skape barrierer mellom befolkningen og tannhelsetjenesten. Slik kan kommunen spare av de tildelte millionene, tror han.

Jeg hadde jo ikke så mye annet valg enn å gå privat

Amanda Myhre (22), student ved UiO

– Høyre-byrådet mener kommunen selv kan bestemme hva som telles som «nødvendig tannhelsehjelp», sier Gamal, og fortsetter:

– Men Stortinget har bestemt at alle studenter og unge har krav på fysisk sjekk.

Uholdbare priser

På Oslo kommunes nettsider står det at de i aldersgruppen som ikke kvalifiserer for hjelp fra det offentlige, står fritt til å søke privat tannhelsehjelp – men at de da må ta kostnaden selv.

Myhre er blant dem som endte med å måtte gå til SiOs private tannklinikk.

– Jeg hadde jo ikke så mye annet valg enn å gå privat, forteller hun Universitas.

Tidligere har Myhre nesten alltid gått til det offentlige. Men da hun ringte sin faste klinikk for å få time, fikk hun beskjed om at det kun finnes to offentlige klinikker i Oslo som behandler folk i hennes aldersgruppe. Da hun kontaktet dem, fikk hun beskjed om at det var flere tusen i kø.

Selv tror Myhre at mange studenter ville gått offentlig om de hadde hatt muligheten til det.

– Studenter vil jo gå der det er billig. Og det er jo tydelig at det finnes et behov, når det er så mye pågang.

Hos SiO betalte Myhre 830 kroner for å få tennene sjekket. Hun fikk beskjed om å komme tilbake for å fikse en fylling, som hun ble fortalt at vil koste henne omtrent 1000 kroner til.

På SiOs nettsider reklamerer de blant annet for at de trekker visdomstenner til 2900 kroner per tann. Myhre mener det er priser som ikke er holdbare for studenter.

– Tannpleie blir jo noe som faller ned på prioriteringslista. Spesielt om du ikke har foreldre som kan hjelpe til med å betale, sier hun.

Viktigere å prioritere barn og unge

Helsebyråd i Oslo, Saliba Andreas Korkunc (H), forteller Universitas over e-post at byrådet har valgt å kutte i tilbudet for studenter for å prioritere helsetjenester for andre grupper. Han understreker at pengene fra staten ikke er øremerket, og at byrådet står fritt til å omfordele dem slik de anser som best.

En del av årsaken til at byrådet mener andre grupper bør prioriteres, er at de som i dag er mellom 20 og 30 ifølge dem er blant de med best tannhelse i befolkningen. Korkunc nevner blant annet barn og unge under 18 som en gruppe de heller ønsker å tildele flere midler.

«Vi mener det er langt viktigere å ta ned etterslepet av barn og unge under 18 år», skriver han til Universitas.

Vanskelig å dekke

Gamal fra SV er likevel uenig i at det finnes grunnlag nok til å kutte i tilbudet til studenter, og argumenter for at tannskader som ikke plukkes opp tidlig, risikerer å føre til større problemer med tannhelsen når man blir eldre.

– 4000 kroner for å fjerne visdomstenner for en student er utrolig vanskelig å dekke, fortsetter han.

– Om de ikke har råd til å betale, lar de tiden gå, til tannplagene blir en stor utfordring.

Oslo SV mener at deler av grunnen til at det borgerlige byrådet kutter i tannhelsetjenesten for studenter, er å spare opp igjen de 161 millionene i inntekt Oslo kommune har mistet ved å kutte i eiendomsskatten.

– En stor bit av de 100 millionene Oslo har fått for å lage et tannhelsetilbud til sine innbyggere, inkludert studenter, går til å dekke kutt i eiendomsskatten, sier Gamal.

– Det mener vi er et slag i trynet for studentene.

En midlertidig løsning?

Når Universitas spør om byrådet mener prisene studenter betaler for private tannhelsetjenester passer med et studentbudsjett, svarer helsebyråd Korkunc at dagens system kun skal være en midlertidig løsning.

«Det er viktig å minne om at det først var 1. juli 2024 at personer mellom 21 og 24 år fikk tannhelsetjenester subsidiert av det offentlige. Og det er knappe tre måneder siden personer mellom 25 og 28 fikk det samme.»

Han forteller at byrådet jobber med å finne en løsning som ikke går utover det han kaller mer faglig prioriterte grupper, som barn, rusavhengige og eldre som mottar hjemmetjenester.

Studenten Myhre er tydelig på at i alle fall ordningen med å måtte kvalifisere til tannlegetime over telefonen må endres.

– Løsningen vi har nå, er jo helt latterlig, konkluderer hun.

MAKTAS YNGSTE

Simen Velle skal «locke in»

Fra ungdomspolitiker og Tiktok-fenomen til stortingsrepresentant. Universitas møter Frps gullgutt, Simen Velle (24).

Politikk

Tekst Younes Essahli Vik
Foto Adrian Heggem Misfjord

24 år, bokaktuell, «utdannings-sjef» i Fremskrittspartiet (Frp), og en av landets mest profilerte menn. Attpåtil er Simen Velle nybakt stortingsrepresentant. Universitas møter ham på det nye kontoret hans for en kjapp prat. Han kommer rett fra folkevalgtopplæring.

Skoledebatter er et dyr for seg selv

Simen Velle

– Hva lærte dere der?
– Alt du kan tenke deg som er relevant, og sikkert mye mer også.
– Frøya Sjursæther (MDG) sa at hun trodde det kom til å bli litt skolestartstemning. Synes du det ble det?

– I forrige uke fikk vi utdelt ryggsekker med PC og Ipad, det føltes ganske første skoledag-aktig ut. Det var det samme med opplæringa i dag.

– Men statsbudsjettet kommer allerede neste uke, så det går fort i svingene, legger han til.

– Apropos skole. Alle vet at du er god i skoledebatter, tror du at du er god i stortingsmøter også?

– Skoledebatter er et dyr for seg selv. Å debattere i parlamentet er noe helt annet, men det er fortsatt retorikk.

– Mer om retorikk. Da du var på skoledebatt på Ullern før valget, sa du at det var deilig å komme tilbake til penger og velstand. Blir det deilig å få 1,2 millioner i årslønn også?

– Det er et godt betalt verv, men jeg har på ingen måte stilt på grunn av lønna.

– Jeg har jobbet som FpU-leder med lønn godt under norsk median, så jeg skal innrømme at det å ikke måtte stresse når jeg handler mat på butikken blir fint.

ESSENTIALS: Velle fikk utdelt kontor forrige uke. Han har rukket å flytte inn det mest nødvendige.

KRY OG KLAR: Simen Velle er glad for tilliten, og forberedt på lange dager i folkets tjeneste.

Like etter at han ble valgt inn på Tinget, slapp Velle bok. Dårlig timing, skal vi tro han selv.

– Jeg skulle gjerne hatt et par uker ferie, sier han.

– Boka heter «11 gode grunner til å våkne opp». Du vil altså at folk skal våkne, men ikke bli woke?

– Jeg driter i hva folk mener. Det viktigste for meg er at folk bryr seg om noe.

– Ordlaget ditt i boka er mildere enn det er i skoledebatter og på nett. Er det den faktiske Simen Velle vi får servert på de 180 sidene?

– Ja, det er det. Boka ble sluppet etter valget, og jeg hadde aldri ambisjoner om at den skulle være en del av hverken min eller partiets valgkamp. Den er et reelt, ektefølt forsøk på å skape debatt.

– Blir det internett-Simen eller sakprosa-Simen vi får se på Stortingets talerstol, da?

– Det blir et sted midt i mellom, tror jeg.

Velle sier han er kry over valgresultatet og tilliten han har

fått fra folket, og at han ser på forvaltningen av den tilliten med æresfrykt.

Dette er ikke første gang Velle er folkevalgt.

– Du hadde stort fravær forrige gang du hadde verv som folkevalgt, i Asker kommunestyre.

– I ett av mine mange verv, bryter Velle inn.

– Har du tenkt å bryte fraværsgrensa i dette vervet også?

– Nei, selvfølgelig ikke. Tilliten jeg har fått fra partiet og folket, har jeg ikke fått gratis. Den har jeg ingen planer om å sløse med.

Det siste året har det meste Velle har gjort, blitt en nyhets-sak. Til og med hårklippen hans ble det.

– Har det vært slitsomt?

– Absurd er nok mer riktig, men ja, det har vært litt slitsomt også.

– Sammen med Listhaug har du vært den mest profilerte Frp-politikeren de siste årene. Vil du fortsette å være like høylytt fremover?

– Jeg har ingen planer om å slutte å snakke, men jeg vil ikke dukke opp overalt lenger. Når jeg først dukker opp, vil det være på ting jeg har bygd meg opp mye kompetanse på.

– Skal du «locke in»?

– Ja, jeg skal bli «locked in».

– Man misbruker jødiske symboler i et brutalt

To år etter terrorangrepet 7. oktober opplever jøder økt hets og press. Norske jøder blir ansvarliggjort for Israels krigføring, hevder forsker.

Antisemittisme

Tekst Nora Geiran Dingstad
Foto Nora Geiran Dingstad og Adrian Heggem Misfjord

– 7. oktober for meg, og for mange andre jøder og israelere i Norge, er en dag hvor man sørger over folk man kjenner som har blitt drept, eller som på andre måter er direkte berørt. Men jeg er også opptatt av at det går an å sørge tap av menneskeliv på begge sider, uavhengig av politisk ståsted, sier Mia Habib.

Hun er styreleder og en av initiativtakerne i organisasjonen Jødiske stemmer for rettferdig fred, som kjemper for et fritt Palestina.

– Det gikk veldig kjapt opp for meg 7. oktober at dette kom til å sette i gang noen helt forferdelige svar fra Israel i Gaza. Det stod klart for meg at det kom til å ta helt av. Og det er det det har gjort.

Opplever økt press

Habib opplever en endring i holdningen til norske jøder etter terrorangrepet og Israels svar.

– Det ligger et helt annet press og en helt annen forventning til at mennesker med jødisk identitet også skal si noe politisk. Når det er sagt, er min mening at dette presset man ser på jøder over hele verden, er staten Israel sin feil, på mange måter, sier hun.

FNs granskingskommisjon for det okkuperte palestinske territoriet, som har gransket hendelsene fra og etter 7. oktober 2023, fastslo i september i år at Israel har begått folkemord mot palestinere på Gazastripen.

Habib mener Israels brudd på folkeretten skjer gjennom et misbruk av jødiske symboler og identitet.

– Vi ser nå at den israelske regjeringen og det israelske militæret utfører et folkemord, ikke bare i israeleres navn, men også i jødernes navn. Man misbruker jødiske symboler i et brutalt folkemord. Derfor blir også presset på mennesker med jødisk identitet enormt.

Ansvarliggjøres for israelsk krigføring

– For jøder i Norge har tilværelsen, som på mange måter har vært

Terrorangrepet mot Israel

- + Terrorangrepet mot Israel 7. oktober 2023 ble gjennomført av væpnede Hamas-styrker
- + Ifølge FN ble minst 1200 israelere drept, og over 251 tatt som gisler
- + Som reaksjon erklærte Israel krig mot Hamas
- + Tall fra Al Jazeera 7. oktober i år sier at minst 67.000 mennesker har mistet livet på Gazastripen som følge av Israels krigføring

Kilde: NRK

beskrevet som trygg, blitt endret. Å observere antisemittiske uttrykk har blitt en vanlig erfaring. I tillegg blir man som jøde ansvarliggjort for Israels krigføring, sier Alexa Døving.

Hun er forsker ved Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret). Sammen med Vibeke Moe og Claudia Lenz forsker hun for tiden på hvordan hverdagen til norske jøder har endret seg siden 7. oktober, gjennom dybdeintervjuer med medlemmer av den jødiske minoriteten i Norge.

Forskningsprosjektet har gjort 70 av totalt 100 intervjuer. Døving understreker at forskergruppens observasjoner ikke er ferdige analyser, men mønstre de allerede har identifisert i intervjumaterialet.

Hun forklarer at et sinne mot Israel i stadig sterkere grad blir kanalisert mot jøder som enkeltindiver og som gruppe.

– Denne kollektive ansvarliggjøringen skjer i veldig mange sosiale situasjoner, som kollokviegrupper med studenter, en hyggelig middag ute med venner eller fordi man poster et bilde fra en jødisk høytid på sin Facebook-side eller på Instagram. Det vil si at et bilde fra en høytid blir møtt med sinte kommentarer om Israels krigføring. Å vise frem jødisk fellesskap og kultur har blitt veldig vanskelig, sier hun.

Skjuler sin jødiske identitet

Mange av de jødiske informantene forskerne har snakket med har utviklet strategier for å skjule sin jødiske identitet.

– Man unngår å gå med davidsstjerne, eller tar ikke på seg kippa på vei til synagogen, men venter til man er trygt innenfor døra, sier Døving.

I en undersøkelse gjort av NRK etter terrorangrepet 7. oktober, svarte over 80 prosent av norske

SORG: 7. oktober er en dag for å sørge tap av liv på begge sider av konflikten, mener Mia Habib, styreleder i Jødiske stemmer for rettferdig fred.

Medlemmer hos oss og andre som bærer jødiske symboler på gaten blir spyttet på

Mia Habib, styreleder i Jødiske stemmer for rettferdig fred

jøder at de har hatt opplevelser som har fått dem til å vurdere om Norge er et trygt land for jøder. 88,4 prosent av de som oppga å bære synlige symboler før angrepet, svarte at de var blitt mer forsiktige med dette.

– Andre reaksjonsmønstre er økt nervøsitet og frykt, og mange beskriver at det å bevege seg i gatebildet, der man plutselig kan se at det står «jødesvin» på en vegg, eller du ser hakekorset, fremkaller økt puls, angst og redsel. De to årene som har gått, har endret vilkårene for opplevelsen av å leve trygt som jøde i Norge, sier Døving.

Jødiske et folkemord

SYNDEBUKKMEKANISME: Det er viktig å være presis i israelskritikken og hvor den rettes, mener Alexa Døving, forsker ved HL-senteret.

Økt antisemittisme globalt

Etter angrepet 7. oktober og eskaleringen av krigen på Gazastripen, har man sett en økning av antisemittisme flere steder i verden. Ifølge en rapport fra Diaspora Ministry, World Zionist Organization og Jewish Agency, utgitt i januar 2024, økte antisemittismen med 235 prosent i 2023. Mellom oktober og desember i 2023 seksdoblet antallet antisemittiske hendelser seg. Ifølge Politiets sikkerhetstjeneste (PST) er det en moderat terrortrussel i Norge, men høsten 2024 skjerpet de sikkerheten rundt jødiske og israelske mål.

I tiden etter at det ble kjent at antisemittismen hadde økt i Norge, fikk få av dem Døving har intervjuet meldinger fra ikke-jødiske venner og kjente.

– Det er flere som sier at «det er som om de tror at hvis de spør hvordan jeg har det, så gir de samtidig støtte til israelsk krigføring», forteller forskeren.

Habib fra Jødiske stemmer for rettferdig fred understreker på sin side at de i samarbeid med den palestinske bevegelsen i Norge opplever lite antisemittisme, men vedgår at det har vært en økning på andre områder i Norge.

– Vi opplever at medlemmer hos oss og andre som bærer jødiske symboler på gaten blir spyttet på, får kommentarer kastet mot seg. De

blir også avkrevd politiske svar, for at de må bevise at de på en måte står på riktig side, avhengig av personen som spør, sier hun.

– Får bank fordi man er jøde

Det er også visse ting Habib selv passer seg for å gjøre, av hensyn til at det kan få sterke reaksjoner.

Det er stor forskjell på å rope «Stopp bombing av Gaza» og «Ingen sionister i våre gater»

Alexa Døving, forsker ved Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter

– Vi opplever på ulike måter at vi gjerne ikke viser symbolene våre, eller ikke sier «*Shabbat Shalom*» når vi snakker med noen på telefonen i det offentlige rom. Og det er noen samtaler man bare ikke har på bussen, sier hun.

Døving forteller om økt antisemittisme blant de yngre medlemmene av den jødiske minoriteten. Dette skjer på ulike måter, som utfrysning i ven-

negjenger, møte med skjellsord og i noen tilfeller også vold.

– Vi har eksempler på vold fra unge gutter. På fotballag, at man rett og slett har fått bank fordi man er jøde, forklarer hun.

– Men det er også en del motstand blant unge jøder, at man sier «nå tar jeg på meg davidsstjernen. Jeg vet hvilke verdier vi har og står for, og det som er positivt ved å være jøde, kultur, høytid, samhold og fellesskap, det vil jeg ikke skjule», legger hun til.

Advarer mot syndebookmekanisme

Døvingen ønsker å advare om hvor lett en minoritet blir syndebook for større hendelser, og oppfordrer til å være varsom.

– Det er stor forskjell på å rope «Stopp bombing av Gaza» og «Ingen sionister i våre gater». Å være presis i israelskritikken og hvor den rettes, er viktig for å unngå en slik syndebookmekanisme.

Hun understreker at det nok finnes ulike forståelser av «Ingen sionister i våre gater», men at det nettopp derfor kan være vanskelig å bruke i aktivismen.

– Mange norske jøder kan være veldig mot en okkupasjon av vestbredden og den israelske regjeringen, og samtidig mene at det kan eksistere en jødisk stat.

universitas@universitas.no

Stort personvernbrudd ved UiO – flere tusen rammet

BRUDD: Ifølge dokumenter Universitas har fått innsyn i skal avviket ha pågått i over ti år.

FOTO: KRISTOFFER SØVIK

Avviket har utviklet seg over tid og fått et stort omfang, skriver UiO.

Personvern

Tekst Even Hæhre Hammersvik

I sommer oppdaget Universitetet i Oslo (UiO) noe urovekkende: Ikke-godkjente applikasjoner har hatt tilgang til personopplysninger om ansatte og studenter over lengre tid.

Fortrolig informasjon kan være på avveie og det er uvisst hvor mange som er rammet.

Avviket skal ha pågått i over ti år.

Universitas har fått innsyn i avviket UiO selv sendte inn til Datatilsynet om problemene.

Ikke-godkjente tilganger

Men hva gikk egentlig galt? Slik har UiO beskrevet det selv:

Studenter og ansatte kunne knytte eksterne applikasjoner til Microsoft365-brukerne sine. Omtrent 1400 slike tjenester har hatt tilgang til brukernes data. Flere er godkjente.

Problemet: Et ukjent antall tjenester var ikke godkjent og kunne dermed ha uautorisert tilgang til personopplysninger.

En av disse var ReadAI: En slags digital møteassistent. Tjenesten kan blant annet transkribere og oppsummere møter i Google Meet, står det på ReadAIs nettsider.

UiO opplyste i juni Datatilsynet om at minst 59 brukere hadde brukt tjenesten. Dette var starten på undersøkelsene som avdekket avvikets store omfang.

– Ansatte og studenter har selv hatt mulighet til å samtykke til at tredjepartstjenester har fått tilganger inn i data som er lagret i UiOs Microsoft 365, skriver assisterende universitetsdirektør Johannes Falk Paulsen i en e-post til Universitas.

UiO har manglet rutiner for å godkjenne at disse har blitt knyttet til Microsoft365.

Svikten skal ha pågått siden 2014.

Usikkert omfang

Omtrent 17.000 UiO-brukere skal ha samtykket til at ikke-godkjente tredjepartstjenester har fått tilgang til data.

Men: UiO kaller det umulig å identifisere antallet som er omfattet av avviket – men de antar at tallet er høyt.

Alle som har vært i kontakt med de rammede brukerne gjennom Microsoft365, kan nemlig ha opplysninger på avveie. Dette kan være gjennom e-post, meldingstråder eller kalenderoppføringer.

Noen applikasjoner skal blant annet ha fått tilgang til lese- og skriverettigheter til brukerens e-post, Onedrive, Teams og Sharepoint.

Dermed kunne tjenestene ha sendt e-post på vegne av brukerne, forklarer Paulsen.

– Dette skjedde uten at UiO hadde inngått nødvendige avtaler og gjort nødvendige vurderinger med hensyn til personvern og IT-sikkerhet, skriver han.

UiO har ikke kontroll over hvordan dataene behandles eller eventuelt videreformidles av de uautoriserte leverandørene.

«Per dags dato foreligger det ingen opplysninger som tilsier at dataene er misbrukt eller distribuert videre av tjenesteleverandørene som er omfattet i avviket», skriver de i avviket.

Satte i gang tiltak

Da avviket i juni ble sendt inn, hadde tjenestene fremdeles tilgang til dataene. Siden har UiO kartlagt de rammede brukere – disse ble varslet på e-post og bedt om selv å rydde opp i dataene de kan ha gitt tilgang til.

Universitetet har undersøkt alle de omtrent 1400 appene og identifisert hvilke som manglet godkjenning.

– UiO sperret deretter muligheten for å logge på tjenester ved bruk av feil innloggingsmetode eller autentiseringsmetode, med frist 16. september slik at brukere kunne hente ut eventuelle dokumenter og annet de hadde lagret der, skriver Paulsen til Universitas.

Og fremover kreves det godkjenning fra administrator for å knytte nye tjenester til Microsoft365.

universitas@universitas.no

BETALER FOR EKSTRA LÆRING:

– Men har du egentl

Er forelesning ut? På BI har det alternative læringsverktøyet «Enkeleksamen» tatt av. Flere er bekymret for at tilbudet heller erstatter fysisk oppmøte og et godt læringsmiljø.

Utdanning

Tekst August Alver Solli og Jo Skarra Braathen
Foto Adrian Heggem Misfjord

BI-studentene Jeanette Olomani (20) og Judith Rudjord Linnerud (20) er to av 10.000 årlige kunder hos bedriften Enkeleksamen. Olomani studerer forretningsjus og økonomi, og Linnerud studerer organisasjonspsykologi, HR og ledelse.

– I forelesninger kan det bli litt hei og hå, frem og tilbake, forteller Linnerud når hun forklarer hvorfor hun benytter Enkeleksamen som et supplement til undervisningen på BI.

Siden 2012 har elever og studenter på videregående skole, privatister og høyere utdanning brukt læringsverktøyet Enkeleksamen. På bedriftens nettside lokkes det med et fleksibelt undervisningsalternativ, der du kan kjøpe kurspakker med ulik tyngde: sølv (999 kroner), gull (1198 kroner) og diamant (2197 kroner). Kursene byr på videoundervisning, repetisjonsoppgaver og KI-veiledere som skal klargjøre studenter for eksamen. De fleste kursene er rettet mot økonomi- og realfagsemer.

Godt påfyll og/eller erstatning

Linnerud har et inntrykk av at de fleste hun studerer med, bruker Enkeleksamen.

– Min vennegjeng har brukt Enkeleksamen i samme fag, og sånn cirka alle er veldig fornøyde, sier hun

Medstudenten Olomani deler Linneruds oppfatning om foreleserne.

– Noen ganger forklarer forelesere på en litt innviklet måte. Der de ikke er så gode formidlere, går Enkeleksamen grundig gjennom temaer. Men det kommer jo helt an på hver enkelt foreleser, forteller hun.

I løpet av det neste året skal Olomani gjennomføre en kontinuasjonseksamen i finans, konteeksamenen på folkemunne. I forkant skal hun legge sin lit nesten utelukken til Enkeleksamen.

Evnen til kritisk refleksjon forsvinner

Professor ved institutt for rettsvitenskap og styring på BI, Monica Viken, er skeptisk til Enkeleksamen. Hun mener noe av den viktigste kunnskapen man tilegner seg som student, er evnen til å tenke kritisk og det å kunne

skille rett og galt:

– Du får kanskje en god karakter – men har du egentlig lært noe?

Viken mener læringsprosessen blir dårligere for studenter som i hovedsak benytter seg av Enkeleksamen, heller enn å lese gitt pensum samt møte opp i forelesninger.

– Jeg tror trivsel og læring går hånd i hånd. De må være i et miljø der de kan møte hverandre, stille kritiske spørsmål, reflektere og lære av hverandre.

Hun sammenligner også tilbud som Enkeleksamen med den økende bruken av kunstig intelligens blant studenter.

– Det ligner jo litt på ukritisk bruk av KI. De gir nydelige svar, men er de riktige? Jeg har litt den samme bekymringen for Enkeleksamen. Jeg vil at studentene skal tenke og reflektere på egenhånd.

Mener analoge klasserom er utdaterte

Daglig leder i Enkeleksamen, Rune Mofoss, mener utdanningssektoren må tilpasse seg moderne læringsformer.

– I noen av reklamevideoene deres virker det som dere latterliggjør den tradisjonelle undervisningsformen. I en video vises det en foreleser som bare prater tullball. Mener dere forelesninger er unødvendige?

I forelesninger kan det bli litt hei og hå, frem og tilbake

Judith Rudjord Linnerud (20), student ved BI

– Vi spiller jo litt på humor. Samtidig tror vi at fremtidens læring handler mye om å anvende moderne teknologi. Vi må klare å ta i bruk andre digitale hjelpemidler, som kan hjelpe studenter på andre måter enn den tradisjonelle måten, sier Mofoss.

Han forteller at mange av kundene deres bruker tjenestene til repetisjon og øving, og understreker at deres tilbud ikke er så ulik tradisjonell undervisning.

– Vi vil ikke at de skal slutte å gå i forelesninger, og de aller fleste sier jo til oss at de bruker oss som et supplement.

Han mener også at Enkeleksamen er et unikt tilbud for studenter og elever som trenger tilpasset undervisning.

– En student med dysleksi har

KRITISK: Monica Viken frykter at studentene som benytter seg av Enkeleksamen ikke får et godt nok læringsutbytte på sikt.

det vanskelig med å lese en engelsk pensumbok på 1000 sider. Vårt mål er både å hjelpe flinke studenter til å nå toppkarakterer, men det er også å hjelpe de svakest til å bestå.

Tror Enkeleksamen er del av pensum

Viken bekymrer seg for at studenter på BI blander sammen høyskolens kursmateriale med Enkeleksamen sitt.

– Kursmateriale og presentasjoner studentene får her på BI, er ment for dem og dem alene etter som de har betalt for det. Flere av studentene her på BI har blandet sammen vårt kursmateriale med

Enkeleksamen sitt, forteller Viken.

Hun har erfaring med studenter som tror Enkeleksamen er en del av pensumspakken på BI. Enkelte av studentenes foreldre har ringt henne fortvilet om at de må betale for Enkeleksamen i tillegg til de rundt 40.000 kronene det som regel koster å gå på BI, per semester.

– Mye av materialet vi har laget her på BI, er mer eller mindre gjengitt hos Enkeleksamen. Forelesere hos oss har oppdaget at forelesningsdisposisjoner og lignende ofte er helt likt. Derfor stiller jeg også spørsmål ved om det kan være brudd på opphavsrettighetene.

Mofoss forteller at dette er noe Enkeleksamen har gode retnings-

linjer for.

– Vi har kjempefokus på opphavsrett. Alt innholdet vi lager, kvalitetssjekkes. Vi ansetter toppstudenter til å lage innholdet vårt.

I sommer var 55 toppstudenter fra ulike universiteter i Norge ansatt hos Enkeleksamen til å lage fag og undervisning basert på sin kompetanse, pensum og annet faglitteratur. Studentene planlegger hvilket innhold som er relevant for faget, utarbeider manus, spiller inn videoer og utarbeider oppgaver til undervisningen.

Handler om mer enn karakterer

Ann-Kristin Undheim er høyskolelektor ved Institutt for samfunnsø-

Ung lært noe?

POSITIV: Judith Rudjord Linnerud mener Enkeleksamen tilbyr en bedre form for læring enn kjedelige forelesere.

konomi ved BI. Enkeleksamen er en av hennes tidligere arbeidsgivere, og hennes første møte med å jobbe på fulltid etter at hun selv var ferdig å studere.

– Undervisningen jeg laget for Enkeleksamen, bærer preg av de foreleserne jeg har hatt, og det de lærte meg i faget.

Hun mener det er vanskelig å sette en strek mellom hvor grensen går for hva som er grei gjengivelse av forelesninger og pensum:

– Nå, som foreleser selv, hadde

jeg ikke syntes det var veldig kult å se at mitt innhold nærmest blir gjengitt ordrett hos Enkeleksamen. Dette tror jeg imidlertid ikke er tilfelle.

– Det finnes sikkert studenter som har oppnådd den karakteren de ønsker seg med å droppe forelesninger og kun bruke Enkeleksamen. Men det er risikabelt å satse på det, forteller Undheim, og legger til:

–   n ting er jo karakterer, men hva du faktisk sitter igjen med på den andre siden av studiet er også viktig.    søke minste motstands vei er sjelden en god kilde til god forståelse og læring.

– Hva tenker du om at studenter bruker det som en erstatning for undervisning og lesing, snarere enn som et supplement?

   søke minste motstands vei er sjelden en god kilde til god forståelse og læring

Ann-Kristin Undheim, foreleser ved BI

ANNONSE:

Tilbudsguiden

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Deretter 50 % studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

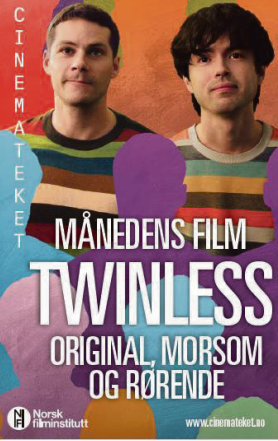
Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediaconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

TILBUDSGUIDEN

KINO

CINEMA TEKET

M  NEDENS FILM

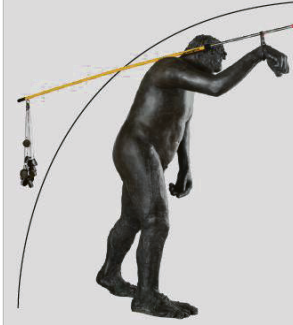
TWINLESS

ORIGINAL, MORSOM OG R  RENDE

Norsk filminstitutt www.cinemateket.no

MUSEUM

Astrup Fearnley Museet

U25-medlemskap	190,-
Studentbillett	100,-
Under 20	Gratis

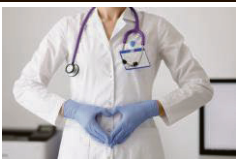
Nasjonalmuseet

Utstillinger • Arrangementer •   pninger
Klubbkveld • Bibliotek • Foredrag

Student under 30 år: 120,-
Medlem U25: 349,-

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og
celleprøve
Studentpris kr. 1.050,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstuaqvinneklinikk.no

TILBUDSGUIDEN

-
GODE
TILBUD
FOR
STUDENTER
I
OSLO

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE

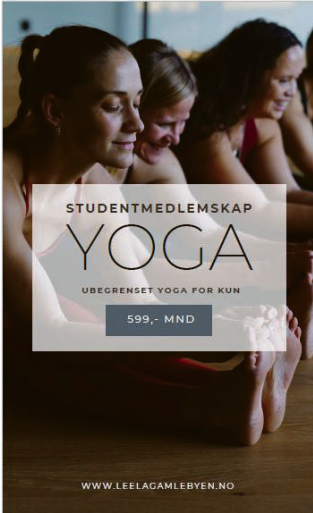
Karl Johansgt. 35

**Oslos mest spennende
konserntprogram med jazz,
improvisasjon og musikk
som ikke ligner annet**

Studentpriser
Uh  rt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

YOGA

STUDENTMEDLEMSKAP

YOGA

UBEGRENSET YOGA FOR KUN

599,- MND

www.leelacamelbyen.no

FORENING

finans
FORBUNDET

**P   vei inn i
finansbransjen?**

Som studentmedlem i
Finansforbundet f  r du tilgang til

**faglige eventer,
hjelp med jobbsøknad,
CV og arbeidskontrakt**

og mange andre fordeler på
vei inn i arbeidslivet.

Skann QR-koden
for å bli medlem
for kun kr. 250/år.

Pensjonistene på Sophie Bugges Hus

Dag (76), Karsten (76) og Øyvind (79) trekker snittalderen betraktelig opp på historieforelesningen på Universitetet i Oslo. Men de er ikke alene om å studere i godt voksen alder.

Eldre studenter

Tekst Ingemar Stirling Gundersen
Foto Adrian Misfjord

På Sophus Bugges hus strømmer en hel horde historiestudenter til Auditorium 1, der en forelesning i emnet «HIS1200 – Tidlig historie til 1800-tallet» avholdes ved Det humanistiske fakultet (HF). På blokken denne dagen står politisk utvikling i høymiddelalderen. Blant de nyklekkede HF-studentene skiller en gjeng på tre noe eldre menn seg ut i mengden.

– Vi har dratt på forelesningene sammen i noen år. Tre-fire år i hvert fall, sier Dag Erichsrud (76), pensjonist og masterstudent i historie på Universitetet i Oslo (UiO). Han er en av i underkant av 500 studenter over 65 år som tar grad ved UiO, per tall fra 2024.

HF er det klart mest populære fakultetet blant studenter i pensjonsalderen. Ifølge Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse tiltrekkes de eldre utelukkende historiske eller filosofiske emner på fakultetet.

Vi har dratt på forelesningene sammen i noen år. Tre-fire år i hvert fall

Dag Erichsrud (76), masterstudent på UiO om sitt faste følge: Karsten Follstad (76) og Øyvind Söderberg (79)

Historieinteressert trio

– Historie har alltid vært en interesse. Jeg kom opp i historie på videregående når jeg skulle ta artsium. Jeg har jobbet i bank i 34 år, og der var det ikke mye historie.

Med seg har han sin tidligere klassekamerat Karsten Follstad (76), og Øyvind Söderberg (79). Ingen av disse to tar en grad innenfor historie, men deltar likevel på historieforelesningene sammen med masterstudent-kompisen.

– Jeg har alltid vært veldig interessert i historiefaget, og lest mange historiebøker, sier Follstad.

Anbefaler Blindern til jevnaldrende

Fascinasjonen for historie begrenser seg ikke utelukkende til HIS1200-forelesningene. Follstad og Söderberg har tidligere deltatt på historieforelesninger i Drammen, der blant annet Terje Tvedt har forelest. Erichsrud peker også på at mange av histo-

SAMLES RUNDT HISTORIEFAGET: Dag, Karsten og Øyvind på historieforelesning på Blindern.

rieforelesningene bedrer forståelsen rundt dagsaktuelle temaer, for eksempel utenrikspolitikk.

– Jeg har vært på mange forelesninger som omhandler Midtøsten. Jeg tok det som et emne i bachelorgraden min. Det omhandlet blant annet den arabiske våren i 2011. Det er jo svært knyttet opp til dagens problemstillinger.

– Det er viktig å kjenne historien for å kunne se sammenhengen mellom alt som skjer på den utenrikspolitiske fronten, legger Follstad til.

Jeg har selv hatt kollegaer av foreldrene mine som studenter

Hans Jacob Orning, professor ved UiO

Alle tre vil unisont anbefale folk på sin egen alder å benytte seg av åpne forelesninger. Erichsrud har også fått øynene opp for andre deler av historiefaget han ikke nødvendigvis var interessert i på forhånd.

– På videregående syntes jeg ikke gresk eller romersk historie var så interessant. Men når jeg tok det som emne her, ble jeg svært engasjert med hjelp av særdeles gode forelesere, spesielt i HIS1000 og HIS1200.

Erichsrud forteller også om at han har

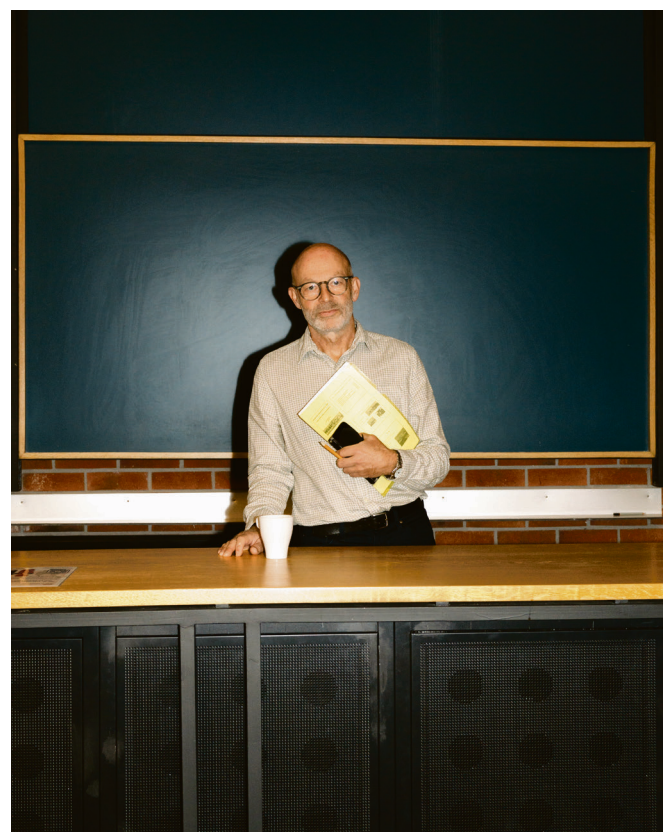
andre venner som etter pensjon har dratt på ulike kurs og seminarer om kunstig intelligens.

Sterkt engasjement hos eldre

Hans Jacob Orning er historieforeleser på Blindern. Han har nettopp holdt forelesning i faget som de gråhårede følger. Orning forstår godt at eldre er svært engasjert i historiefaget.

– Det er en stor berikelse at så mange har interesse for dette. Mange eldre er i større grad opptatt av det som har vært, og det er tydelig at historie engasjerer.

Orning foreleser også på diverse pensjonistuniversiteter, et tilbud for de over 60 som stadig er kunnskaps-sultne. Pensjonistuniversitetet i Oslo er et eksempel på dette. Orning forteller at det er mange pensjonister som tar opptak til historiestudiet, og at flere av dem deltar på ulike kurs innenfor historiefaget. At Orning ikke bare foreleser for unge, nybakte HF-

FOR ALLE ALDRE: Hans Jacob Orning, professor ved UiO, registrerer at historie engasjerer de eldre.

studenter, har også møtt på noen usedvanlige situasjoner.

– Jeg har selv hatt kollegaer av foreldrene mine som studenter, noe jeg synes er ganske morsomt.

FEILPRIORITERING: Skuespillerstudentene Eir Johansen og Jacob Hansen mener at prioritering av kultur er viktigere i dag enn på lenge.

Rammes igjen av budsjettkutt

Oslo Nye Teater får mindre tilskudd enn de mener å trenge for annet år på rad. Skuespillerstudenter stiller seg spørrende til byrådens prioriteringer.

Kulturtilskudd

Tekst Erik Daniel Aubert
Foto Shilan Sari

Ifølge finansbyråd Hallstein Bjercke (V) har ikke Oslo-budsjettet blitt redusert fra ett år til det neste på minst femten år. Dette vil byrådet nå endre på. Deres budsjettforslag for 2026

medfører et historisk kutt i Oslo, på en milliard neste år alene. Hardest rammes bydelene, men også kultursektoren får kjenne på innstrammingen.

Ny smell for Oslo Nye

Universitas intervjuet studenter og ansatte ved Oslo Nye Teater da det i fjor ble kjent at de ble utsatt for et dramatisk budsjettkutt. For

å fortsette drift har teateret forlatt Trikkehallen i Torshov, redusert produksjoner og sagt opp en fjerdedel av staben.

Jeg tror ikke de som gir ut penger har forstått viktigheten av kunst og kultur

Eir Johansen, skuespillerstudent på Høyskolen Kristiania

Følgelig er det med overraskelse de mottar årets forslag. Teatersjef Runar Hodne forteller at de søkte om 69,7 millioner, som er det de mener å trenge for å drive forsvarlig etter den økonomiske omstillingen. Byrådet foreslår 54,3.

– Vi har gjennomført et kjempeskutt. Vi kjemper ikke for de pengene vi fikk før, men for å kunne være det teateret vi er, etter kuttene. Vi har gjort en stor jobb for å være der vi er nå, sier han til Universitas.

Eir Johansen og Jacob Hansen går andreåret på skuespillerlinja på Høyskolen Kristiania. De deltok i demonstrasjoner mot kuttet i fjor, og er igjen skuffet over at byrådet ikke prioriterer Oslo Nye. Johansen opplever at budsjettfor-slaget ikke hensyntar verdien av å finansiere teateret.

– Jeg tror ikke de som gir ut penger har forstått viktigheten av kunst og kultur.

Studentene ser på Oslo Nye som et viktig teater for skuespillere i oppstartsfasen, som bruker flere uetablerte frilansere i produksjonene sine. Samtidig handler engasjementet om mer enn egne arbeidsmuligheter. Hansen ser på budsjettfor-slaget som et symptom på et større problem.

– Det handler om kulturpolitiske trender som går i den retningen. Og at dette er et tydelig og trist eksempel på et slags skifte som skjer i hvordan vi tenker at vi skal finansiere kulturen vår.

Et teater for flere

Oslo Nye er heleid av Oslo kommune og har som vedtektsfestet formål å prioritere tiltak for barn og unge. Å tilgjengeliggjøre teater for denne målgruppen, er den sentrale bakgrunnen for Johansens engasjement for Oslo Nye. Hun viser til en opplevelse hun hadde på en av deres barneforestillinger.

– Jeg har aldri vært i en sånn sal der barn har vært så engasjert og trukket inn i teateret, og kjent glede i hele salen. Det var også da jeg kjente på hvor viktig det teateret var for barn og unge.

Hodne fremhever at det koster penger å lage teater, også for målgrupper med dårligere betalingssevne.

– Hvis du er under 30 og billetten koster 550 kroner, så velger du heller å dra på kino. Da selger vi ikke den billetten, og da mister vi publikum.

Hansen er enig i at Oslo Nye har en sentral funksjon i å nå ut til folk andre teatre ikke når frem til, og opplever at produksjonene deres plasserer seg imellom det veldig kommersielle og veldig nisjete.

– De er litt mer folkelige, men fremdeles med en kunstnerisk visjon.

Harde politiske prioriteringer

Anita Leirvik North (H) er kulturbyråd i Oslo. Hun forstår at Oslo Nye går gjennom en krevende prosess etter fjorårets budsjettkutt, men påpeker at teateret da fikk i oppdrag å utrede alternativer med lavere aktivitet, og at det er jobbet godt med denne omstillingen.

Byråden opplyser i en e-post til Universitas at etterspørselen etter tilskuddsmidler overstiger tilgjengelige midler med over 100 millioner kroner.

«De aller fleste tilskuddsmottakere har søkt om mer enn det er rom for å tildele. Jeg har forståelse for at det er krevende, og derfor har også Oslo Nye Teater fått midler til å omstille driften til et lavere tilskuddsnivå».

Hvis du er under 30 og billetten koster 550 kroner, så velger du heller å dra på kino

Runar Hodne, teatersjef på Oslo Nye Teater

Skuespillerstudentene synes det er synd at den økonomiske situasjonen brukes som grunnlag for nedprioritering av kultur. Hansen argumenterer for at en slik politikk ikke er hensiktsmessig.

– Verden står i en pressa økonomisk og politisk situasjon der det er lett å tenke at vi bruker for mye penger på dette. Men så vet vi jo historisk at det er nettopp kulturen som får oss gjennom sånne tider.

Johansen slutter seg til at teater nå er ekstra viktig, slik verden ser ut i dag.

– Det er jo veldig samlende, og det er det man trenger i disse tider.

Hodne understreker at de forholder seg til at det er et budsjettfor-slag, som de skal arbeide med å få gjort noe med.

– Jeg har stor tro på at byrådet kommer til å hjelpe oss med å opprettholde aktiviteten vi er i gang med.

DEKKER GAZA-KRIGEN UTENFOR STENGTE GRENSER:

– Det har vært helt forjævlig

TIL VEGGS: Wolasmal ble kalt jødehater og en skam for journalistyrket etter at han stilte Knesset-medlem Boaz Bismuth kritiske spørsmål om Israel.

Hver gang telefonen ringer fra Gaza, er utenrikskorrespondent Yama Wolasmal forberedt på at det kan være beskjeden om nok en kollega som har blitt drept av israelske styrker.

Gaza

Tekst Ada Louise Andreassen
Foto Eiril Nås Hoistad

Han har blitt kalt en skam for journalistyrket, jødehater og Israel-hater. Nå er NRKs utenrikskorrespondent Yama Wolasmal i Norge en ukes tid, før han skal videre til Israel for å dekke toårsdagen for Hamas-angrepet 7. oktober 2023.

Universitas møter han på Egon, kort vei til toget han skal ta videre til Skien for å holde foredrag om Israels krigføring i Gaza.

– Jeg står ofte og bare titter inn i et kamera og rapporterer, så det er godt å møte seerne våre fysisk og ta imot spørsmålene deres.

Slipper ikke inn

Wolasmal har fulgt Gaza-krigen hver dag siden Hamas sitt angrep på israelere 7. oktober 2023. Den dagen ble 1200 mennesker drept og 251 tatt som gisler. To år senere har minst 67.000 palestinere blitt drept av israelske styrker, og FNs granskingkomité konkluderte i september i år med at Israel begår folkemord i Gaza.

Mens Israel sperrer alle grenseoverganger, står tusenvis av internasjonale journalister klare for å reise inn og dekke folkerettsbruddene som utspiller seg på bakken. Wolasmal er en av dem.

– *Hvordan har du arbeidet når grensene til Gaza har og fortsatt er stengt?*

– Akkurat det har vært helt forjævlig, svarer Wolasmal.

Han forteller at dette har hindret ham i å dokumentere folkerettsbruddene som pågår i Gaza, eller ettergå opplysninger fra partene i krigen.

Du kan banne på at autoritære land noterer seg Israels åpenbare angrep på ytringsfriheten

Yama Wolasmal, NRKs Midtøsten-korrespondent

– I en krig er sannhet det første offeret. Det er denne klisjeen som stemmer hver gang.

Løsningen har vært å samarbeide tett med lokale palestinske journalister som selv er ofre for krigen.

– De har vært mine store helter. De jobber hver eneste dag under bomberegner og har mistet både hjem, foreldre og barn, forteller utenrikskorrespondenten.

– På toppen av det, som om dette ikke var nok, så blir de jaktet på av israelske styrker.

Telefonsamtalen alle frykter

I skrivende stund har 278 journalister og pressefolk i Gaza blitt drept av israelske styrker siden 7. oktober 2023. Tallet overgår antall drepte journalister i alle kriger siden første verdenskrig til sammen.

– Jeg har mistet tellingen på hvor mange ganger jeg har blitt ringt opp med beskjeden om at en kollega har blitt drept, forteller Wolasmal og legger til:

– Hver gang telefonen ringer fra Gaza, har jeg hjertet i halsen og spør meg selv hvem de har tatt nå.

Han påpeker at mange av journalistene har blitt drept i tilfeldige bombeangrep, men at flere titalls har blitt målrettet likvidert, noe israelske myndigheter heller ikke legger skjul på. På sosiale medier publiseres det drapslister der palestinske journalister blir skrevet opp som Hamas-krigere som skjuler seg bak pressevesten.

– Du kan banne på at autoritære land noterer seg Israels åpenbare angrep på pressefolk og ytringsfriheten, sier Wolasmal.

– Bryr de seg om oss?

Tidligere i år skrev

Wolasmal et korrespondentbrev i NRK på bakgrunn av et spørsmål han fikk fra en av sine palestinske kolleger som rapporterte fra Gaza.

– Han spurte ‘bryr norske kolleger seg om det som skjer med oss?’ Jeg hadde jo gått rundt og tenkt det samme.

I brevet beskriver Wolasmal en frustrasjon over at norske journalister og kommentatorer ikke har vist større solidaritet med palestinske journalister. Han viser til terrorangrepet på satiremagasinet Charlie Hebdo i 2015, der åtte journalister ble skutt og drept.

– Det var en enorm bølge av sympati fra både storsamfunnet og fra pressefolk, men når det kommer til de palestinske journalistene, har det vært mer eller mindre stille.

Ifølge Wolasmal har flere av journalistene han har snakket med vært bekymret for å bli stemplet som aktivister.

– Det er ikke aktivisme å kreve at vi må få slippe inn, og at våre kolleger som gjør den jobben som vi ikke får gjort, ikke blir angrepet.

Han viser til et internasjonalt opprop som krever at internasjonal presse skal få slippe inn i Gaza og umiddelbar stans på drap av palestinske journalister. På listen over de som har signert oppropet står blant annet Christiane Amanpour i CNN, Matt Frei i Channel 4 og Lyse Doucet i BBC.

– Dette er mennesker som har en mye lengre karriere enn meg. De ville aldri satt sin karriere på spill for å være med på noe aktivistisk.

Wolasmal forteller at stengte grenser også fører til at internasjonal presse ikke får dekket Hamas kritisk.

– Hamas er en autoritær gruppe. Jeg kan ikke sende min

muligheten til å intervju Boaz Bismuth fra det israelske regjeringspartiet Likud. Politikeren er en høyroretet forsvarer av statsministeren Benjamin Netanyahu. Wolasmal ble likevel overrasket over at Likud-politikeren var på offensiven allerede fra starten av intervjuet.

– Jeg rakk liksom ikke å skru til temperaturen før han ble ganske aggressiv.

Bismuth kalte NRK-korrespondenten for blant annet jødehater og en skam for journalistyrket, etter å ha blitt stilt til veggs angående Israels krigføring i Gaza.

– Han gjorde en god del forsøk på å vippe meg av pinnen, forteller Wolasmal, som beskriver intervjuet som et munnhuggeri.

– Men jeg er veldig fokusert på å komme meg gjennom listen

med spørsmål som jeg har laget. Da gjelder det å bite seg i tunga og ikke la seg avspore av personangrep.

– *Hvorfor velger disse politikerne å møte deg når de vet hva som venter dem?*

– Jeg har ikke noe annet svar på det enn at jeg tror at disse lederne, selv om de vet at jeg kommer til å konfrontere dem med spørsmål, setter pris på at vi faktisk tar turen til Israel og gir dem en halvtimme til å legge frem sin sak, svarer Wolasmal, og fortsetter:

– Kritikken fra israelsk hold har jo vært at ingen snakker med dem og får frem deres siden av saken. Så jeg tror de stiller opp fordi vi tross alt slipper dem til.

Å dø med hodet hevet

Tross munnhuggeri og krangling, er Wolasmal klar på at det likevel ligger en logikk bak argumentasjonen til politikere som Bismuth.

– Min jobb er å faktisk møte disse aktørene og prøve å forstå deres logikk. Vi trenger jo ikke å akseptere det de sier, men det er veldig viktig at vi forstår drivkraften deres.

Hver gang telefonen ringer fra Gaza, har jeg hjertet i halsen

Yama Wolasmal, NRKs Midtøsten-korrespondent

– *Hva er det som driver dem, da?*

– Det er så brutalt på begge sider. Hvorfor gjorde Hamas dette,

og hvorfor gjør Israel det de gjør nå? Det er de to spørsmålene jeg oftest får.

Wolasmal har stilt spørsmålet til talspersoner for både Hamas og israelske myndigheter. Hamas sitt forsvar av angrepet 7. oktober er følgende:

– Palestinerne dør uansett. Enten så dør de under okkupasjon, langsomt, pinlig og ydmykende. Eller så velger de å dø raskt med hodet hevet. Hamas valgte det siste.

Argumentasjonen til Hamas er ifølge Wolasmal at de gjør opprør mot den israelske okkupasjonen og drapene de har utført på palestinere i generasjoner, vel vitende om at de ofrer det palestinske folket for Palestina-saken.

– Hamas sier at de ville avsløre hvor brutal Israel er, og på den måten mobilisere verden for Palestinas sak, forteller Wolasmal og legger til:

– Det er en utrolig kynisk strategi.

Oss eller dem-mentaliteten

På den andre siden snakket Wolasmal med en pensjonert israelsk general som mente at noe av den israelske logikken bak krigen handler om hevn etter å ha blitt ydmyket av Hamas.

– Han påsto at målet deres er å gjenopprette deres ære som militærmakt i Midtøsten, forteller Wolasmal.

– Og så sa han noe som brant seg inn hos meg. Han sa at de går hardt til verks slik at palestinerne som er der, barna deres og barnebarna deres skal huske hva som skjedde med dem etter 7. oktober.

NRK-korrespondenten har de siste to årene vært ni ganger i Israel. Han sier at majoriteten av israelsk presse fokuserer på hvordan krigen rammer Israel og at israelere flest er dårlig informert om de palestinske lidelsene.

– De blir fortalt at dette er en eksistensiell krig. Hvis de ikke tar rotta på Hamas og Gazastripen, så vil de oppleve 7. oktober gang på gang, forklarer Wolasmal, og legger til at Hamas også har truet med å gjenta sitt angrep på israelerne.

Han påpeker at den ensidige dekningen av krigen ikke er unik og viser til norske mediers dekning av krigføringen i Afghanistan.

– Man fikk til tider inntrykk av at norske soldater ikke var der for å utkjempe en brutal krig, men at vi var der for å dele ut roser. Det er det medier ofte ender opp med å gjøre. Fremstille en sak fra sitt perspektiv.

På Wolasmals vakt

Fem år har gått siden Wolasmal flyttet til Beirut for å dekke Midtøsten-regionen for NRK. Som utenrikskorrespondent har han ansvar for hele 17 land. Altfor mange, ifølge Wolasmal.

Samtidig beskriver han det å kunne gi ofrene i konfliktene en stemme, og formidle den smerten de opplever, som små plaster på egne sår.

– Så det gjør det ganske givende, å vite at når du da kommer hjem til Norge, har folk fått med seg det vi lager av saker. Det er veldig motiverende.

FRA INNSIDEN: Wolasmal har de to siste årene arbeidet tett med journalister i Gaza, som han beskriver som hans store helter.

ANNONSE:

Få med deg de beste studentrabattene

STIG BRENNER

Hjem til Stig

14.10 – 18.10
21.10 – 25.10

Student: 280,-
Ordinær: 380,-

ET TAKKEBREV TIL SADDAM

Et soloshow av og med Galvan Mehidi

29.10 (utsolgt)
29.10 (ekstra)

Student: 350,-
Ordinær: 550,-

DIRTY DANCING

Spilles hele
høsten

Student: 375,-
Ordinær: fra 535,-

Se hva som skjer på Oslos eneste studenthus. Besøk neuf.no

HUN ER KRISTEN OG KONSERVATIV:

– Det er blitt trendy

TILHØRIGHET: For Rania Louhibi ble kirken og et politisk engasjement veien til en ny mening med livet.

Saken fortsetter»

Rania Louhibi (24) gikk fra islam til ateisme, så til kristendom.

– En respons på å føle seg overveldet av det moderne samfunnet, mener professor.

Konservatisme

tekst Amalia Sanchez Knotten
foto Ivo Ek og Shilan Sari

– «Jesus-freak» har jo vært et skjellsord for kristne, som vi nå har tatt over, sier Rania Louhibi (24).

Louhibi studerer informatikk på Høyskolen Kristiania, er mor og en selverklært, konservativ «Jesus-freak». I løpet av de siste årene har hun gått fra å identifisere seg som ateist til å konvertere til kristendommen og engasjere seg i sin lokale frikirke. Louhibi er medlem i en frikirke basert i Oslo, men ønsker ikke å dele navnet på kirken med Universitas.

Du tror på at systemet gagnar deg

Allison Murray, professor i teologi

En frikirke er et kristent trosamfunn som står utenfor Den norske kirke. Frikirkene er selvstendige og finansierer sin egen virksomhet. De har ofte en mer konservativ tolkning av Bibelen enn Den norske kirke. Eksempler på frikirker i Norge er pinsebevegelsen, Den Evangelisk Lutherske Frikirke og Baptistkirken.

I samme periode som Louhibi ble medlem i frikirken, ble hun også aktiv i Fremskrittspartiets Ungdom (FpU) og Foreningen for konservative studenter (FAKS). Hun begynte også å lage videoer om både politikk og tro på Tiktok.

Louhibi er ikke alene. Samtidig som Fremskrittspartiet (Frp) får rekordmange stemmer blant unge, forteller frikirkelige menigheter som Pinsemenigheten og IMI-kollektivet til NRK at de ser en økning av unge som engasjerer seg i kirken.

I mars meldte også Statistisk sentralbyrå (SSB) at flere unge voksne deltar i hverdagsgudstjenester. Louhibi mener selv at hun ikke er alene om å trekkes mot mer konservative religiøse og politiske ideer.

– Jeg kaller meg konservativ i forhold til samfunnet jeg lever i nå. Jeg tror det er blitt et ganske trendy ord å bruke om seg selv, sier hun.

En uhøytidelig kirke

Louhibi fant konservativ politikk og religion etter en periode med meningssøking. Hun ble oppdratt som muslim, men sluttet tidlig å identifisere seg som religiøs. Øyeblikket da hun fant tilbake til religion gjennom kirken, beskriver hun som «nesten tilfeldig».

TILTREKNINGSKRAFT: Professor i feministisk teologi Allison Murray mener konservative ideer kan appellere spesielt til unge.

– Jeg så at folk samlet seg utenfor en kirke en dag, og de så utrolig lykkelige ut. Det ble til at jeg bare gikk inn, og siden har jeg egentlig blitt der, sier Louhibi.

Hun forteller at det har vært uvant å basere livet sitt på tro, slik hun har gjort de siste årene. Det er blitt lettere fordi det har vært

Jeg kaller meg konservativ i forhold til samfunnet jeg lever i nå

Rania Louhibi (24), student og selverklært «Jesus-freak»

få regler å forholde seg til. Ifølge Rania praktiserer den lavkirkelige bevegelsen hun og andre unge trekkes mot religion på en mer avslappet måte.

– Det er mange som forventer at det å være aktivt kristen skal være litt ritualistisk, men slik er det ikke.

PÅTVUNGET LIKESTILLING: Å behandle kvinner og menn likt, fører ikke nødvendigvis til like resultater, mener Rania Louhibi.

Lavkirkelige kirkesamfunn, også kalt frikirker eller karismatiske kirker, er fellesbetegnelser for menigheter som opererer utenfor Den norske kirke. Rania forteller at en kirke kan være noe så enkelt som å samles i en stue og snakke om Jesus sammen.

– Det er veldig uhyøytidelig, sier hun.

Allison Murray jobber som professor i feministisk teologi på Det teologiske fakultet (TF) ved Universitetet i Oslo. Hun forteller Universitas at noen frikirker har en tradisjon for å ville markere seg som annerledes enn statskirken og staten, og at de derfor jobber aktivt for å skille seg fra storsamfunnet. Dette kan bidra til å gjøre dem mer konservative. I et egalitært land som Norge kan det å skille seg ut blant annet innebære å være kritisk til likestillingspolitikken, mener professoren.

– Det blir en måte for noen frikirker å fremstå som «bedre» og mer hellig på, forklarer Murray.

Påtvunget likestilling

Louhibi mener at både konservativ kristendom og politikk kan fungere som en nødvendig brems på det moderne samfunnet.

– Man jobber for å bevare tradisjon og det som er naturlig for mennesker, sier hun. Det handler om å ikke prøve å skape radikale fremskritt uten at man vet om det egentlig er best.

Når hun blir spurt om hvilke utviklingstrekk hun anser som for radikale, nevner hun både kjønns- mangfold og feminisme.

– Det skapes en kjønnsdebatt der man lager nye ting å undertrykke oss selv med og frigjøre oss fra, som vi ikke vet om egentlig gagnar individet, sier Louhibi.

De siste ukene har diskusjoner om likestilling gått hardt for seg. Debatten startet da nylig innstilt leder for Kristelig Folkepartis Ungdom (KrFU), Ingrid Olin Hovland (20), uttalte i NRKs radioprogram Politisk kvarter at likestillingen i Norge har gått for langt. Hun kritiserte blant annet

ter for kjønnene.

– Hvis menn og kvinner skal spille fotballkamp mot hverandre, og så lurer man på hvorfor kvinner taper, hjelper det ingen, sier hun.

– *Er ikke det å være kritisk til feminismen, som kvinne, å jobbe mot sine egne interesser?*

– Som kvinne og som mor mener jeg at det å anerkjenne at kvinner trenger mer søvn, mer hvile og tåler mindre fysisk stress, er ekte feminisme for meg. Jeg har bare et annet syn på det.

Feminismens lånte språk

Professor Murray mener at det ikke nødvendigvis føles unaturlig for

Bevegelsen mot det konservative i Norge er mer politisk enn religiøs

Anne Stensvold, religionshistoriker

statlig innblanding i hvor lenge mor og far skal ha foreldrepermisjon, og kjønnskvoteing i styrer.

Etter at Louhibi fikk barn for et par år siden, begynte hun å tenke nytt på politikken. Hun forteller at hun brukte mye tid på å tenke på hva slags verden datteren skulle vokse opp i. Nå stiller hun seg kritisk til det hun kaller «påtvunget likestilling». Hun tror ikke å det å behandle kvinner og menn likt nødvendigvis fører til like resulta-

kvinner å ta del i bevegelser som er kritiske til feminismen. Dette kan skyldes at noen konservative kristne grupper låner språk fra blant annet feminismen for å overbevise kvinner om at også anti-feministiske bevegelser kan gagne dem.

– Kvinner tenker ikke nødvendigvis at de gir opp de tingene de har lyst til for religion. De tenker: «Hvis jeg skal være en god person, er det beste jeg kan gjøre å omfavne den rollen jeg er blitt gitt, som

er å være en god kone eller mor», sier Murray og fortsetter:

– Det føles ikke nødvendigvis som at du ofrer deg selv for å gagne systemet. Du tror på at systemet gagnar deg.

Målinger gjort i forkant av stortingsvalget viste store forskjeller i hvordan unge kvinner og menn stemmer. Mens menn i større grad stemmer på partier på høyresiden, stemmer kvinner til venstre. Dette er del av en global trend: Tall fra Den europeiske samfunnsundersøkelsen (ESS) viser at utviklingen fra 2012 tyder på at mens menn blir mer konservative, blir kvinner mer progressive. Likevel mener Louhibi å se at også unge kvinner finner veien til høyresiden.

– Det er mye snakk om at jo menn går til høyre, jo mer går kvinner til venstre. Men jeg ser også at de kvinnene som går til høyre, går mye lenger til høyre, sier Louhibi.

Ønsket om å finne mening i familieliv, fremfor karriereambisjoner, er blant tingene hun mener står i fokus for kvinner som blir mer konservative.

En kristen ønsketenkning

I mars meldte Den norske kirke at hver femte nye innmelding i kirken var fra personer i aldersgruppen 25–34. I 2024 fikk kirken totalt 740 nye medlemmer i denne aldersgruppen – en tredobling fra 2015.

Religionshistoriker og professor emerita Anne Stensvold er imidlertid skeptisk til ideen om at unge nordmenn blir mer religiøse. Hun viser til tall som viser at Den norske kirke fremdeles mister flere medlemmer enn de har nye som melder seg inn.

– Det som finnes, er heller masse anekdotiske fortellinger fra kristne medier om at det er en bevegelse i det norske samfunnet som gjør at folk søker til kristendommen, forteller hun Universitas.

Stensvold mener at bevegelsen mot det konservative i Norge er mer politisk enn religiøs.

– Jeg tror den kristne fortellingen heller er en del av en større kulturell endring, der vi ser en dreining mot høyresiden og «tradisjonelle verdier».

Appellerer på sosiale medier

Tilbake på kontoret til den feministiske teologen Murray, sier hun at konservatismens tradisjonelle verdier kan blant annet appellere spesielt til generasjoner som er oppvokst med sosiale medier. Den ofte kaotiske informasjonsstrømmen på internett kan føre til at unge i større grad søker etter tydelige retningslinjer og svar.

– Det at noen forteller deg at «dette er slik du skal være en mann, dette

er slik du skal være en kvinne, dette er slik du skal leve», kan være et behagelig anker, mener Murray.

Den hvite sørstatsmannen

Louhibi er blant dem som ytrer sine politiske og religiøse ideer på sosiale medier. På Tiktok snakker hun blant annet kritisk om kjønnsopplæringen i skolen og den norske offentlighetens omtale av Israels krigføring i Palestina. Hun forteller at hun ikke legger ut videoer for å overbevise noen om sine meninger.

– Jeg lager videoer for å snakke fritt og bruke stemmen min, og for å vise at det finnes et større meningsspekter enn det vi kanskje ser, sier hun.

Hun er opptatt av at den politiske debatten på internett ikke skal bli for ensidig, også når det gjelder omstridte temaer, og har blant annet kritisk til opplæring om kjønns mangfold i skolen. På spørsmålet om hun har tenkt på hvordan for eksempel unge transpersoner kan oppfatte slike videoer, forteller Louhibi at hun ikke vil at noen skal føle at hun snakker direkte om dem.

– Det handler ikke om individer, men om samfunnet, og man kan ikke gjemme ytringene sine i frykt for å såre noen, sier hun.

Louhibi føler at samtaler om konservatisme ofte reduseres til om man er «imot» ulike grupper.

– Mange tror konservatisme handler om å innskrenke menneskers rettigheter, eller at å snakke imot feminisme betyr at man ikke ønsker kvinners beste.

Samtidig mener hun at ideene man har om hva det vil si å være religiøs, er for snevre.

– Bildet mange har av religion, er av den hvite sørstatsmannen som hater homofile og vil undertrykke kvinner.

Louhibi er også tydelig på én ting: Norge er ikke USA.

– Den konservative bevegelsen i USA vil at alle skal i én retning – den kristen-konservative. Det fungerer ikke i Norge. Vi skal ha ytringsfrihet. Vi skal ha demokrati.

universitas@universitas.no

ANNONSE:

Forskningsprosjekt

søker deltakere!

For å delta må du

✓ Ha lyst til å delta i et forskningsprosjekt om språkvansker og livskvalitet!

✓ Snakke norsk

✓ Være født i Norge, eller innvandret til Norge før du var 6 år gammel

✓ Være mellom 16 og 25 år

wordsforwellbeing@oslomet.no

DEBATT

Idé- og debattredaktør:
edvinvelle@gmail.com

Edvin Velle
983 10 619

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Stabilt ustabilt, som alltid?

Som student teller hver bidige krone, og spørsmålene følger: Burde jeg ta meg råd til den tyggispakka eller ikke, billig eller bra oppvaskmiddel, god eller middels god lunsj? Og sånn skal det jo være. Disse pirrende, men på en måte forførende øyeblikkene i studenttilværelsen sliper deg som menneske, og det for det meste til det bedre. Jeg idylliserer dem, uten tvil.

Problemet mitt starter bare når min studenttilværelse går fra forførende-pirrende til vrede fremkallende. Altså i øyeblikk det som student ikke lenger er snakk om kroner, eller å balansere hårfint, men heller skjebnesvangre øyeblikk. Eksempler på disse er prinsipp-faste billett-kontrollører som gir deg bøter for en hver minste feil (når månedsbilletten allerede koster så mye som 466 kroner for studenter!), kjipte utleiende, bruktbutikker som snart er på linje med Louis Vuitton i pris, eller når du må på Joker en søndag fordi du glemte mais – og finner ut at trepakken koster 45 kroner! Dette vekker vonde minner bare ved å skrive, og jeg er plutselig blitt så voksen at politikk påvirker meg direkte!

Samtidig vil det også fra høsten av straffe seg ekstra å bomme på studium, for i studenters velvære eller nysgjerrighet, der

kan man alltid spare, og dette ser ut til å gjelde bredt i det politiske spekteret. I 2019 innførte Solberg-regjeringen gradsgjøringslån for å få flere til å fullføre utdanningen. Før fikk man 40 prosent av studielånet omgjort til stipend ved å bestå eksamener, mens etter ordningen blir 25 prosent omgjort underveis, og de resterende 15 prosent først etter fullført grad. Og nå strammes det inn atter en gang. For som NSO-leder Sigve Næss skrev i Klassekampen: «samtidig som regjeringen skryter av å ha økt studiestøtten, et sårt tiltrengt tiltak, unnlater de å nevne endringene som gjør at de som velger feil studium mister over halvparten av stipendet». Nå blir 25 prosent av lånet gjort om til stipend kun hvis du fullfører graden, mens 15 prosent omgjøres ut ifra hvor mange studiepoeng du har bestått.

Jeg blir til tider apatisk, ofte irritert, og jeg vet ikke helt hvor jeg skal rette kritikken. Men en ting er sikkert: Det har vært for mange vrede fremkallende øyeblikk i det siste, og verken dagens eller tidligere regjering slipper unna en lynrask fingerhilsen fra meg.

Av Eddy

Ukas overhørt!

Det er bedre å *game* med damekarakterer, så man slipper å høre menn som «moaner» i øret ditt hele tida

relativt straight mann, si!

Prostitusjon er spennende

professor på SV-fakultetet

Ikke for å *slut shame* her, men noen av dere kunne vært mer *slutty*

cunt queen

DEBATTREGLER I UNIVERSITAS

Har du overhørt/lest noe artig/forferdelig/overraskende blant dine medstudenter? Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no samt på hvilket universitet/hvilken høyskole du overhørte det.

Alle sitater blir publisert anonymt.

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten
- Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

FOTO: ROMAN DECKERT

Hvorfor har verden glemt Sudan?

Mens borgerkrigen i Sudan har eskalert til verdens største humanitære krise, er responsen fra verden tragisk fraværende.

Sudan

Omran Adam, Sudansk forening og Dialogplattformen
Hilde Hunnålvatn, rådgiver Fellesrådet for Afrika

Dersom det hadde vært en konkurranse for land om å gå til grunne raskest, hadde Sudan vunnet. I de to og et halvt årene befolkningen har vært utsatt for krig har situasjonen eskalert til verdens største humanitære krise. Landet har det største antall internt fordrevne i verden, og hungersnød er på trappene. Så hvorfor bryr ikke verden seg om at folk drepes, flykter og sultes i hjel i Sudan?

Konflikten er en brutal maktkamp mellom to militære fraksjoner: Sudans væpnede styrker (SAF) og den paramilitære gruppen Rapid Support Forces (RSF). Det som startet som en kamp om makten, har eskalert til en altødeleggende borgerkrig. Den fører med seg kollaps i infrastruktur som veier, skoler og helsetilbud, og det sudanske folket er blitt brikker i et dødelig spill hvor eksterne aktører involveres og uten noen ende i sikte.

Konsekvensene for sivilbefolkningen er katastrofale. Sudan står midt i det FN omtaler som verdens mest alvorlige humanitære krise, med over 30 millioner mennesker, inkludert 16 millioner barn, i akutt behov for hjelp, over 10 millioner internt fordrevne, og kvinner og barn som rammes uforholdsmessig hardt av seksuallisert vold, sult og konstant fare for kidnapping. Dette skjer imens verdenssamfunnets respons forblir tragisk fraværende.

Midt i katastrofen finnes det allikevel lysglimt av utrolig motstandskraft. Mens statlige strukturer har kollapse, har sivile krefter gått inn for å fylle tomrommet. Sudanere selv har organisert beredskapsrom: lokalt drevne initiativer som leverer mat, vann og akutt

medisinsk hjelp til nabolag under angrep. Disse heltene risikerer sine egne liv hver dag for å redde andre.

Den sudanske diasporaen i Norge har mobilisert kraftig. Mange sender det de har av penger til slekt og venner for at de skal overleve. Sudanere i Norge lever i konstant redsel for familiemedlemmer, venner og landet som helhet. De får daglige oppdateringer om den stadig forverrede situasjonen, og det føles absurd at konflikten får så lite oppmerksomhet både i Norge og globalt.

Det internasjonale samfunnet kan ikke fortsette å snu ryggen til. Det kreves konkret handling nå. For det første må det komme en samlet og kraftfull internasjonal respons, inkludert målrettede sanksjoner mot de krigførende partene for å kvele deres tilgang til våpen og midler. Videre må det internasjonale samfunnet øke innsatsen for å kunne gi umiddelbar og uhindret humanitær hjelp og økonomisk støtte til organisasjoner som jobber på bakken.

Til slutt har Norge, som en nasjon forpliktet til menneskerettigheter og fredsarbeid, et særlig ansvar. Regjeringen bør legge til rette for trygge og raske veier til familiegjenforening for sudanere i Norge, øke antallet kvoteflyktninger fra Sudan, støtte målrettede sanksjoner mot de krigførende partene, bidra med humanitær hjelp og støtte lokale initiativer, samt bruke Norges stemme i internasjonale fora for å sette Sudan på dagsorden. Fremtiden til en nasjon henger i en tynn tråd – handling haster.

debatt@universitas.no

Det internasjonale samfunnet kan ikke fortsette å snu ryggen til

En oppklaring, Skowron

Jeg ønsker ikke å skylde på blå side for dagligvareoligopolet, men jeg kritiserer deres selvmotsigende holdning og politikk overfor den private sektoren.

Dagligvarebransjen

Kajsa Ettrup Lilledalen,
journalist i Universitas

For fire uker siden skrev jeg en kommentar i Universitas om Norgesgruppen, og hvordan jeg mener høyresiden i norsk politikk fremmer en selvmotsigende markedspolitikk. Dette falt ikke i god jord hos Oliwia Skowron, fylkesstyremedlem i Oslo Fremskrittsparti. Skowrons anklager var likevel ikke helt reelle svar på kommentaren min, så la meg igjen oppklare hva jeg mente.

For det første skal ikke fokuset mitt mot høyresiden misforstås som et forsvar av

venstresiden. I min kritikk mot Norgesgruppen kjentes det naturlig å fremme de blå partiene nettopp fordi de er forkjempere for privat sektor. Skal vi ha en større privat sektor, må den fungere uten maktkonsentrasjoner. Det faktum at Høyre og Fremskrittspartiet (Frp) ikke retter sterk og hyppig kritikk mot oligopolet mener jeg er kritikkverdig i seg selv, nettopp fordi hierarkiet svekker konkurransen den blå siden fremmer.

For det andre skriver Skowron i svaret sitt at jeg ikke må glemme hvem som har styrt landet de siste fire årene. Utelatelsen av venstresiden var ikke grunnet glemsel, men at jeg rett og slett ikke anser dem som

like relevante i kritikken av en privat bedrift, og de private forkjempernes holdning til denne. Jeg er svært klar over at prisene har steget under Arbeiderparti-regjeringen. Men prisene har steget i dagligvarebransjen, ikke utelukkende på grunn av inflasjon og svak krone, men også på grunn av pris-samarbeid og markeds-makt.

Dette er det jeg kritiserer. Ja – Arbeiderpartiet burde ha mye tydeligere politikk rettet mot å forhindre maktoppslutning i markedet. Men de er rett og slett ikke det mest interessante partiet å fremme i en kommentar som kritiserer dagligvarebransjen.

Jeg skulle ønske Skowron opplyste meg om hvorfor Frp ikke tar en tydeligere stilling til og avstand fra dynamikken i

dagligvarebransjen. Men i svaret sitt løfter hun matmomsen, og formulerer vagt at Frp vil kjempe for en «bedriftsvennlig politikk».

Skowron svarte på et annet tema enn det jeg loftet. Jeg skrev ikke at det er høyresidens feil at Norgesgruppen har stor oppslutning eller at det er høye priser. Jeg kritiserer heller den selvmotsigende markedslogikken, og mener det er høyresidens

ansvar å snakke om problemene på en måte som stiller oligopolet og Norgesgruppen til veggs. For etter det jeg har sett på nyhetene, er det lite kritikk å få fra Frp og Høyre om denne saken. Det er dette jeg savner og kritiserer.

debatt@universitas.no

Skowron svarer på et annet tema enn det jeg løfter

Ukentlig papiravis er ikke eneste mål på relevans

Papir eller ikke papir – Studvest er her for studentene, uansett.

Studentmedia

Tuva Solem,
redaktør i Studvest

Det er positivt at Halvor Elverum i sitt svar til meg for tre uker siden ønsker å løfte ambisjonsnivået for studentjournalistikken, men mye av kritikken mot Studvest bygger på feilaktige premisser.

Studvest mister ikke sin «relevans» fordi vi ikke lenger trykker avis hver uke. I mai gikk vi over til magasinformat: færre, men større og mer helhetlige utgaver med plass

til dybde, analyser og reportasjer. Samtidig har vi hatt en leservest på 50 prosent på nett. Når stadig færre unge forholder seg til papir, er digital tilstedeværelse avgjørende. Papir er fortsatt viktig, men relevans handler først og fremst om å nå ut til studentene der de er.

Et ensidig fokus på papirutgivelser overser den daglige innsatsen våre frivillige journalister legger ned digitalt. Det undergraver også at studentbyene er ulike i størrelse, har ulik kultur og organisering – og at en nasjonal mal aldri kan fange opp dette

mangfoldet uten å svekke den lokale journalistikken.

Å kjenne studentkulturen i Bergen betyr å vite hvilke scener som fylles, hvilke saker som engasjerer, og hva som faktisk teller – som når konsertene skjer på Verftet, heller enn på Forum.

Studvest skal fortsatt være tett på studentlivet i Bergen, med magasin, nettavis og et sterkt digitalt

nærvær. Ambisjonsnivå handler ikke om hvor ofte vi trykker papir, men om hvor godt vi klarer å speile, utfordre og engasjere studentene vi skriver for. Derfor er Elverums tanke om et samlet, nasjonalt studentmedie feilslått. Vi må nå ut til de studentene vi faktisk representerer.

debatt@universitas.no

Når stadig færre unge forholder seg til papir, er digital tilstedeværelse avgjørende

Til barrikadene, studenter!

Valget er over, og rødgrønn side fortsetter – i en eller annen form, i hvert fall.

Klimakamp

Gina Gylver,
jusstudent og miljøaktivist

Valgkampen var preget av formueskatt og «trygghet». Under trygghetsparaplyen finner vi ungdomskriminalitet, opprustning og Jens Stoltenberg. Klimakrisen, derimot, har visst lite med trygghet å gjøre.

Samtidig har vi lagt bak oss en av historiens varmeste somre. Ekstreme hetebølger har drept tusenvis av mennesker over hele Europa, avlinger har sviktet, og skogbranner har herjet over flere kontinenter. Flom-

mer i både Asia og Nord-Amerika har rasert kritisk infrastruktur og matproduksjon, og skylt med seg hele familier. Klimakrisen har nok en gang vist oss at dette ikke er abstrakte fremtidsscenarioer, men en ny og livsfarlig nåtid.

Kommentariatet erklærte tidlig at årets valg ikke handlet om klima, og når avisene skrev om klima så handlet sakene kun om synkende engasjement. Likevel – en uke før valget svarte nordmenn at klimakrisen er den største utfordringen verden står overfor, ifølge en måling gjort av Panorama. Altså over krig, forsvar, flyktninger og handel (alt dette påvirkes selvsagt av klimakrisen, så her var velgerne smarte). Samtidig gjorde Miljøpartiet De Grønne sitt beste valg noensinne, og kom endelig over sperregrensen. Er vi i ferd med å våkne fra klima-dvalen?

Det er en lettelse for klimaet og Norges

omstilling at Sylvi Listhaug ikke ble statsminister. De neste fire årene blir avgjørende, og dette er den siste regjeringen som har mulighet til å endre kursen før 2030, slik at Norge havner på rett kjø. Vi må slutte å lete etter mer olje og gass, bygge nye grønne næringer, slutte å sløse med naturen, og finne smarte sirkulære løsninger.

Men Arbeiderpartiet viser nok en gang at de ikke er særlig gira på omstilling, og derfor avhenger hvert eneste skritt i riktig retning en helvetes mobilisering fra grønne partier og sivilsamfunn. Da må studentene våkne.

I august stiftet vi Den grønne studentbevegelsen på et svaberg i Oslo. Med studenter fra hele landet, fra alle mulige

studieretninger. Mange av oss var skolestreikere, men en del engasjerte seg aldri igjen eller forsvant fra klimakampen. Noen mistet troen på at det funker å engasjere seg, noen trengte en pause, og mange bare fant ikke et sted som passet. I Den grønne studentbevegelse skal vi jobbe mot oljeleting og oljebindinger til akademien, skape grønne møteplasser, og mobilisere studenter til klimahandling. Det er en bevegelse under oppbygging, og vi gleder oss til høsten.

Men vi trenger at du som student våkner. fra dvalen, klatrer opp på barrikadene, og blir med. Det kan til og med bli ganske gøy!

debatt@universitas.no

Er vi i ferd med å våkne fra klima-dvalen?

Anmelderredaktør:
juliakbueso@gmail.com

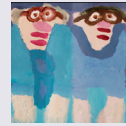
Julia Bueso
482 46 820

ANMELDELSER

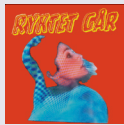
Universitas anbefaler

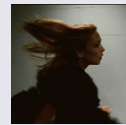
Ea Othilde – «You love the thrill»
Ea Othilde er nostalgisk og håpefull samtidig, med en melodi som fester seg.

Casiokids – «Optimal balanse»
Groovy synthpop som varmer på sure høstdager.

Fangst – «Ryktet går»
Fengende og følsomt, med masse skraglete indierock-sjarm.

Fred Stranger – «May God's Love be with You»
Mørk og mystisk rock med drivende bassriff.

Plate:

Ren *attitude* på skitne beats

På sitt første album viser Sa_G seg som en heterogen, humoristisk og unik rapper: en av landets aller beste.

GUNHILD

Hvem: Sa_G
Hva: Album

Etter å ha debutert i 2022 og for alvor slått gjennom med «VOGUESIGG» i 2023, har Sa_Gs debutalbum vært etterlengtet. Singlene «MOR» og «THANK GOD» ga mer smak og hintet til et noe mørkere uttrykk enn vi var blitt vant til fra Trondheims-artisten.

GUNHILD åpner med låten «THAT BITCH». Sangen begynner med en klar, enkel basslinje og en premissettende ad-lib høres før rapperen entrer sangen samtidig som trommene. Sa_G har full kontroll fra første linje.

Slike mørke, harde, east-coast-aktige beats har blitt mer og mer fremtredende i norsk hiphop de siste årene, med Tøyen Holding som fremste eksempel. Men *GUNHILD* er ikke begrenset til bare en lydprofil, platen beveger seg inn og ut av uttrykk like smidig som rapperen gjør fra norsk til engelsk. Produsent Chrisander «Pluto»

Rønneseth klarer å kombinere lydbilder karakteristisk for så ulike artister som Griselda, SZA og Sexxy Red, uten at platen føles rotete. Noen sanger, som «APPLE PAY», føles til tross for dette som skuffelser, sammenlignet med prestasjonene på blant annet «FAFO» og «CAN'T EVEN RAP». På «APPLE PAY» skjer for mye og for lite på en gang. Sangen høres spinkel ut, og mynteraslingen og mobilalarm-lydene man hører gjennom sangen mister nesten all sin sjarm, siden de ikke er solide nok til å bære sangen på egen hånd.

På den andre siden høres «FRESH NEW SET» ut som den er plukket rett fra Aminés album «TWOPOINTFIVE», og er min favoritt på *GUNHILD*. Sangen henter også inspirasjon fra kvinnelige *dirty*-rappere fra USA. Men når amerikanerne ofte kan bli repetitive og irriterende, er «FRESH NEW SET» derimot et friskt pust og en av de mer unike låtene på platen. Den noe skjærende autotunen på vokalen kontrasteres nydelig med leken melodi og en søvndyssende synth-drone som ligger under hele sangen. Resultatet

er en fest/protest-låt som kan få selv en prest til å *twerke*.

Lyrisk har nok Sa_G et stykke igjen før hun når opp til de aller beste i landet, men det er få i Musikk-Norge som har like mange linjer man husker i ettertid. «Han fikk sukkersyken etter han var eating it» er fortsatt på hjernen min. Men rim og ordspill er ikke alt som skal til for å bli en god rapper; en unik og selvsikker stemme er vel så viktig. Det er det utvilsomt at Sa_G har.

«En bitch som heter Gunhild rapper bedre enn deg, *shit I'd be mad too*» går refrenget på platens tittellåt. Det er et godt poeng: Tenk så irriterende det må være om du satser på rapping, bare for å bli utkonkurrert av Gunhild fra Trondheim! Men først og fremst står sangen som et strålende eksempel på hva som gjør Sa_G så fascinerende som artist. «GUNHILD» er en av albumets mindre kompliserte komposisjoner. Her er det helt tydelig hvordan rapperen anser sin egen posisjon i Musikk-Norge, og det er vanskelig å være uenig med henne. Refrenget er morsomt, frekt og arrogant uten spor av selvhøytidelighet. Det fremføres på Sa_Gs mest monotone vis, en klar kontrast til spesielt «BREAKFAST IN BED» hvor hun

FOTO: MOREN DIN RECORDS/LITTLE BIG SISTER

leker med stemmen sin. Likevel er det på «GUNHILD» stemmen til rapperen lyder best.

GUNHILD er et prosjekt som prøver veldig mye samtidig og klarer nesten alt. Med få unntak er Sa_G overlegen i fremføring. Med mange tydelige inspirasjoner og interpolasjoner føles fortsatt platen som et komplett verk, og fullstendig som hennes eget. Med en mangfoldig produksjon, er platen noe av det beste innenfor norsk hiphop på flere år.

Alvin Eikemo
anmeldelser@universitas.no

Bok:

En mesterlig avskjed fra Dag Solstad

I sin aller siste bok forteller Dag Solstad historien om en aldrende forfatter som piner seg gjennom en skriveprosess der fortrenkte minner kommer til overflaten. Resultatet er en sår og verdig avslutning på et av norgeshistoriens viktigste forfatterskap.

Endelig! Lykken.

Hvem: Dag Solstad
Hva: Roman
Hvor: Forlaget Oktober

I Dag Solstads selvbiografiske verk *Endelig! Lykken*. Og mitt forsøk, i 2022, på å utholde smerten ved tidens herjinger, skriver Solstad om sin egen barndom, tidlige kommunistiske overbevisning og sitt vanskelige forhold til sin far.

Solstads erindringer klarer ikke finne en utløsende årsak til hans tidlige kom-

munisme. I stedet minnes han sin egen dysfunksjonelle familie. Spesielt mye fokus får farens konkurs, påfølgende evighetsprosjekt, sykdom og tidlige død. Solstad evner å skildre minnene om faren på en måte som både er sår og komisk.

Spesielt sår og komisk er det å lese om farens håpløse prosjekt, oppfinnelsen «Perpetium mobile», som han sier vil gjøre familien Solstad styrtrik. For lesere som er kjent med Henrik Ibsens *Villanden*, høres det i disse scenene et nådeløst stakkarslig ekko fra Ibsen ikoniske taper, Hjalmar Ekdal.

I tillegg til familieskildringene, gir Solstad plass til små og større hendelser og mindre karakterer: nasking, konflikten mellom Mosagedh og sjahen av Persia – en kommunistisk håndverker som har stor påvirkning på lille Dags politiske overbevisninger og vinter-OL i Oslo i 1952.

Minner og tomrom

Solstad skriver mest om hendelser som er gåtefulle og ufullstendige. Det kan være fordi han ikke snakket med familien om dem, eller fordi han ikke husker klart. For eksempel når Solstad besøker sin bror Cato i utlandet: Broren har en telefonsamtale med deres mor,

som ender med at han slipper telefonrøret og legger seg i fosterstilling bak divanen. Solstad snakker aldri med Cato om denne hendelsen, og både han og leseren blir sittende og spekulere i moren og brorens sinnstilstand, samt hvorfor deres relasjon er som den er.

Det er i tomrom som dette, og tolkningene som følger med, at jeg finner romanens mest fremtredende styrke. De inviterer leseren til å leve seg inn i den aldrende forfatterens situasjon, i det han forsøker å gjøre seg klokere på sitt eget liv, med tåke, vonde og subjektive minner som granskingsmateriale.

En utypisk Solstad

Endelig! Lykken. er langt mer rå, sentimental og personlig enn Solstads andre bøker, som er intellektuelle, avmålte og ofte nådeløst usentimentale. Spesielt er kjærlighetserklæringen til hans kone, Therese Bjørneboe, som han beskriver som «min evige kjærlighet», skrevet på en måte som er utypisk for Solstad. Selv om noen av Solstads erke kvaliteter, som humoren hans, blir mindre fremtredende i denne romanen, lykkes han med sin utypiske stil, for romanen er emosjonelt slagkraftig.

Til tross for dette kan ikke *Endelig! Lykken*. sies å være på nivå med Solstads beste bøker. Boken har svært gode enkeltsekvenser og et mesterlig språk, men helheten er ikke godt nok sammensatt til at romanen kan regnes som en av Solstads beste.

I begynnelsen av boken er fokuset på Solstads tidlige kommunistiske oppvåkning, mens han mot slutten av boken fokuserer kjærligheten til sin kone. Mellom dette er det en rekke hendelser som får mer eller mindre fokus. Som for eksempel at Solstad ble mobbet på barneskolen, og uutholdelig som det er, ble forsvart av en yngre elev. Sekvensene er svært gode i seg selv, og en av gledene med å lese denne boken er å fylle tomrommene, men Solstad fletter ikke sekvensene sammen slik han har klart tidligere.

Endelig! Lykken. er nok ikke boken å begynne med om man aldri har lest Solstad før. Bjørn Hansen-trilogien eller *Genanse og verdighet* er bedre som innføring i Solstads forfatterskap. Men, for en som har gledet seg over flere av Solstads bøker, er *Endelig! Lykken*. en stor glede å lese. Det er en verdig avslutning på et stort forfatterskap.

Erik Wensaas
anmeldelser@universitas.no

Vekas anbefaling

Sjå den serien!

Det er offisielt haust, blada fell frå trea, og på campus er samveret rundt kaffikoppene viktig som aldri før. For å henga med i dei meningsfulle samtalanе, må ein følge med på tingа som skjer rundt oss.

Kor viktig er ikkje *Rebel Royals* for å forstå samfunnet vårt? Kva bidreg du med utan å ha sett *Debat-ten*-episoden om *tradwives*, eller den politiske kommentaren *Ingen kommentar*? Og ikkje sei at du gjekk glipp av premieren av ny sesong av *Skal vi danse*.

Kven: Kvarmannsen Kva: Viktige kulturelle verk Kvifor: Henga med i samtida

Heng med på det som skjer rundt deg. Dette er dei avgjerande kulturelle straumdraga. Og ikkje lat nokon kaffe latte-drikkandes kulturelite-austlendin-gar seie noko anna.

Emil Kvebæk Øvretveit, journalist i Universitas

Dropp den serien

Ikke se *Rebel Royals*. Ingen andre har gjort det hel-ler, de bare later som. Det samme gjelder *Ingen Kommentar*, den nye *Debat-ten*-episoden, og *Skal vi danse*. Bare si «ja, så klart så jeg det» om noen spør. Ingen faktsjekker deg, og du slipper en uendelig syklus av nye obligatoriske hjemmelekser.

Derfor: Dropp den serien, og lyv om at du så den. Bruk heller fritiden på å se *Arrested Development* for tredje gang, eller din egen favoritt-sitcom. Det gir mer

Hvem: Kultureliten Hva: Lyv litt mer Hvorfor: Nei til mer pensum

livsglede, færre pushvarsler og nøyaktig like dårlig samvittighet.

Og ikke la noen performative, tv-tittende bondek-nøler fortelle deg noe annet.

Albert Randsborg, journalist i Universitas

Forestilling:

Flott, men fragmentert om kroppslige minner

Rose Water tematiserer arv, identitet og kroppslige minner gjennom vakker dans. Dessverre mister den sammenheng.

Rose Water

Av og med: Ida Haugen
Hvor: Black Box Teater
Hva: Danseforestilling

Soloforestillingen *Rose Water* tar utgangspunkt i danser og koreograf Ida Haugens egen familie-historie, med en mor som kom til Norge som vietnamesisk båtflyktning. Gjennom bevegelse og sceniske bilder utforsker Haugen hvordan minner fra tidligere generasjoner lever videre i kroppen.

Salen vi kommer inn i er stor. Sentralt i rom-met henger fire latex-aktige remser på rad fra taket. De krøller seg når de møter bakken og minner om bølger som ruller inn på en strand. Stolene står oppstilt i rekker langs to av veg-gene i salen, og gir oss umiddelbart en intim følelse av å sitte samlet og tett. Belysningen er dempet og varm. Det er helt stille.

Forestillingen åpner med at Haugen kom-mer gående fra hjørnet hvor stolrekkene møtes

og setter seg på gulvet. I hendene bærer hun en liten bolle som lager lyd når hun stryker en stav repetitivt langs kanten.

Bildet er deilig meditativt og varer så lenge at det gir en følelse av å være på samtidskunst-museum og se på en installasjon. Haugen har virkelig fått et godt grep om publikums opp-merksomhet. Omsider legger hun varsomt fra seg bollen og kryper varsomt og nærmest skulpturelt fremover på gulvet, som i sakte film.

Selv om åpningsbildet er vakkert, begyn-ner vi etter hvert å kjenne på en utålmodighet. Derfor er det forløsende når hun endelig reiser seg opp og går bort til stoffremsene som har hengt som en elefant i rommet. Bevegelsene er nå hverdagslige og praktiske. Hun setter i gang med å strekke ut stoffet, før hun samler rem-sene og veiver dem opp og ned som bølger. Det er befriende å se på.

Hittil fungerer oppbyggingen godt, men herfra og ut er forestillingen mer oppstykket. I neste del finner Haugen fram en karaokemi-krofon og synger, iført høyhælte sko og solbril-ler. Deretter danser hun barfot og voldsomt rundt på scenen til et dunkende fabrikkaktige lyder. Så tar hun frem en bøtte med et vått plagg som hun skyller og sleper etter seg mens hun kravler langs publikum på scenen.

Overgangene oppleves brå og voldsomme. Karaokenummeret er kult i seg selv, men opp-leves mer som et innfall enn en del av den hel-hetlige fortellingen. Sekvensen hvor hun danser voldsomt rundt er både vakker og spennende å følge med på, men fordi den er skvist inn mel-lom sangen og vaskebøtta forsvinner noe av potensialet denne delen av stykket faktisk har. Det oppleves dessverre ganske tettepakket. Kan-skje er det samme tanke som får salens yngste publikummer (med blinkesko) til å ta med seg faren sin og forlate salen.

Stykkets siste del, hvor Haugen åler seg mel-lom ulike hvileposisjoner på gulvet til intens klassisk musikk, kunne derfor med fordel vært kuttet.

Rose Water viser Ida Haugens sterke for-midlingsevne og bevegelsesspråk som scene-kunstner. Det er oppslukende å følge intens dansing, og deilig å hvile øyet i det som er harmonisk. Den koreografiske helheten ville likevel vært sterkere uten alle bruddene i dra-maturgien. Hver av delene har potensial i seg selv, men sammen oppleves stykket i beste fall som en kollasj av Haugens personlige prosjekt.

Nora Hognes Berg
og Hedda Aker
anmeldelser@universitas.no

Film:

Paul Thomas Anderson er i storform

Med moderne filmklassikere som *There Will Be Blood*, *Boo-gie Nights* og *The Master* under beltet, har det vært knyttet store forventninger til Paul Thomas Andersons nyeste film, *One Battle After Another*. Du verden som han innfrir!

One Battle After Another

Hvem: Regissør: Paul Thomas Andersson
Hvor: På en kino nær deg
Hva: Film

One Battle After Another begynner 16 år før fil-mens hovedhandling finner sted. Vi møter Bob Ferguson, spilt av Leonardo DiCaprio, og hans kjæreste Perfidia Beverly Hills, spilt av Teyana Taylor. De er medlemmer av den voldelige og re-volusjonære gruppen «French 75». Det er en ak-tivistgruppe som går lengre i sin kamp mot urett og rasisme enn å dele ut flyers og signere opprop. Her utføres bombing, skyting og bankran.

Når Ferguson og Beverly Hills får barn be-gynner ting å gå galt. Hills blir arrestert og tys-ter ut resten av gruppen. Ferguson og datteren blir nødt til å rømme.

16 år etter, nå i vår egen tid, er Ferguson en rusavhengig, paranoid og avdanket revolusjo-

nær. Han lever under dekknavn med datteren, som nå er tenårings. Filmens hovedhandling starter i det fortiden innhenter Ferguson. Her-fra og ut blir det intense biljakter, *shoot outs*, redningsaksjoner og mer.

Strålende prestasjoner

DiCaprio gjør karrierens hittil kanskje mor-somste rolle som Bob Ferguson. Han makter å være en progressiv antirasist, samtidig som han ikke henger med i tiden eller forstår seg på *gen z*. Hans gubbete skepsis mot datterens ikke-binære venner får salen til å bryte ut i lat-ter.

En annen imponerende skuespillerpresta-sjon er Teyana Taylors tolkning av Perfidia Be-verly Hills. En revolusjonær dame med bein i nesa og en vill sexlyst. Hun vil blant annet ligge med Ferguson like etter de har plantet en bom-be som vil gå av om to minutter.

Den mest forskrudde karakteren i filmen er oberst Steven J Lockjaw, spilt til perfeksjon av Sean Penn. En fascistisk militærmann og evangelist, som samtidig er svært tiltrukket av mørkhudede kvinner. Penn evner å tolke Lockjaw latterlig, samtidig som karakteren forblir en skremmende antagonist.

Velorkestret actionfilm med visse problemer

One Battle After Another er et solid håndverk. Manuset er sammensatt hele veien, alle sce-nene bidrar til å dra handlingen videre på en

suspenseful og uforutsigbar måte. I tillegg til et velskrevet manus, består filmen av et intenst lydspor, visuelt slående bilder og et impone-rande settdesign. Alt kommer sammen og danner et helt unikt filmspråk.

Filmene er også særlig godt klippet. Ander-son viser godt skjønn i hvordan han styrer tem-poet og intensiteten. Noen sekvenser er fullt med høylytt action, som når Ferguson desperat rømmer gjennom en voldsdemonstrasjon, med oberst Lockjaw og hans mannskap i hælene. Andre sekvenser er mer stillferdige, og kontras-terer de actionfylte. Anderson vet akkurat hvor lenge han skal stå i hver enkeltsekvens.

Dessverre blir filmen noe svakere mot slut-ten. Historien flommer over av forviklinger og vendinger, det er en av filmens styrker, det er det som gjør den så uforutsigbar. Men, når forviklingene til slutt avgjøres av rene tilfeldig-heter framfor karakterenes handlinger, opple-ves plottet mer fremtvunget. Det er som om Anderson har bestemt seg for hvor han vil ende opp og kaster inn den ene tilfeldige omstendig-heten etter den andre.

Filmene får dog til det viktigste, nemlig å un-derholde kinopublikummet i to timer og 40 mi-nutter. Den oser overskudd i alle ledd, fra regi, til manus, skuespill og foto, og er et friskt pust i Andersons filmografi. Det hadde ikke overras-ket meg om *One Battle After Another* i fremti-den får status som en Hollywood-klassiker.

Erik Wensaas
anmeldelser@universitas.no

Ukas advarsel

Kulturkalender uke 41 & 42

11/10 Konsert med Villskudd

Universitas har fulgt med på Villskudd siden starten, og både ment at de får med seg det beste fra 60-talls rocken, og at den nostalgiske rocken er ubehagelig å lytte til. Undertegnede mener at Villskudd har et skarpt blikk som lar dem skrive morsomme tekster med en underfundig humor som minner om *Beatles* av Lars Saabye Christensen. Uansett vil folk-rocken utvilsomt passe godt inn i en av Oslos beste kjellere en mørk høstkveld. Med det de selv beskri-ver som en livsbejaende intensitet live, må dette bli bra!

Hva: Villskudd
Hvor: Revolver
Når: 11. oktober kl 20

16/10 Elias Rønnefelt til Oslo

På torsdag kommer danske Elias Rønnefelt til John Dee. Opprinnelig er han kjent som frontfigur i Iceage, et København-basert punkeband, men i fjor gikk han solo. Debutalbumet *Heavy Glory* fikk god mottakelse, og ble fulgt opp av et samarbeid med engelske Dean Blunt. Når han nå slipper sitt andre album dagen etter at han spiller på John Dee i Oslo, er forventningene store. Med rørende og direkte sangtek-ster, og inspirasjon fra country, indie og americana inviterer han lyttere inn i et mangfoldig musikalsk univers. Ikke nok med det – som gjester har han med seg den etablerte Oslo DJ-en Fakethias og det ferske bandet Fake Stranger.

Hva: Elias Rønnefelt
Hvor: John Dee
Når: Torsdag 16. oktober kl 19

6/10 - 17/10 Yasujiro Ozu på Cinemateket

De kommende ukene viser Cinemateket seks av filmene til den japanske regis-søren Yasujiro Ozu. Han er anerkjent som en av Japans største filmskapere, og lager mellommenneskelig drama som kretser rundt familie og ekteskap, med et formspråk som er stillferdig og sterkt. Blant annet vises *Tokyo Story* søndag 12. oktober, *Early Spring* tirsdag 14. oktober eller *An Autumn Afternoon* fredag 17.oktober. I tillegg er Cinema-tekets billettpriser blant de snilleste i byen. Nyt høsten med å trekke inn i en varm kinosal og drøm deg bort i 40- og 50-tallets Japan.

Hva: Seks filmer av Yasujiro Ozu
Hvor: Cinemateket
Når: Uke 41 og 42

Bak PR-linjene

I ukens utgave har Universitas intervjuet Yama Wolasmal, en mann opptatt av å grave frem sannheten om hva som skjer i Midtøsten. For å nyansere deknningen har Ad notam-redaksjonen intervjuet Folch E. Murdh (29), nyutnevnt general i Israeli Defence Force (IDF).

– Vi har den mest etiske hæren i verden. Vi har til og med et eget kontor hvor vi viser frem hvor etiske vi er, forteller den unge generalen mens han drikker metodisk fra kaffekoppen sin. Han sitter rank, men avslappet, det er noe uforstyrrelig over måten han veier hvert ord, som om selv stillheten mellom setningene er strategisk planlagt. Han mener ankla-

gene mot Israel er grunnløse

– Vi følger folkeretten til punkt og prikke, så lenge vi skriver punktet og prikken selv, utdyper han. Mens Universitas lydløst noterer, fortsetter han:

– Vi har faktisk et eget utvalg som bestemmer hva som teller som et punkt, men dette er egentlig klassifisert.

Plutselig ringer en alarm, og Murdh reiser seg og løper ut av rommet. For Universitas rekker å gjemme seg under bord og stoler i avvente av et bombeangrep roper han fra gangen.

– Sorry! Det er vaffelonsdagsignalet, de ryker fort!

Av Frank

Ukas studentvin

OVERMODEN NEDFALLSVIN: «Det lukter nokka...» *sniff sniff* «...det lukter parkfyll en varm sommerdag på St. Hanshaugen», påstår en panelist. Ukas hvitvin kommer på en literflaske og gir en søt og butt smak i munnen. Om det er noe sylrlighet i vinen, legger det seg på leppene som et kyss

fra en munn som nettopp har gnomsa sitronsyre. Etter flere slurker, noen store, noen små, er vinen best forklart gjennom et ikke så lite bilde: Se for deg å gå gatelangs en solrik høstdag, med sukker på tann og munn i vann. Plutselig åpenbarer det seg et pæretre foran deg, som i løpet av forrige uke utstøtte alle sine frukter og lot dem ligge på bakken helt til sultne deg kom forbi for å ta en bit. *Gnoms*, sier du, og momentant spytter du ut frukten, og kaster pæra hardt i bakken, i rent sinne. Nedfallsfrukt smaker nemlig ikke så godt, og det er samme «overmoden, økologisk, ultrasøt nedfallsfrukt plukket for ikke å produsere avfall»-vibber panelet får av ukas Meinklang.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Meinklang Farmlife White

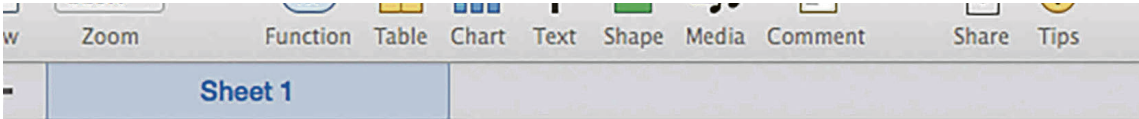
Pris: 209,90 kroner
Land: Østerrike
Alkohol: 11 prosent

Freyja Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Yugo Boss

Mat			3000	
Strøm			1000	
Leie			8000	
Kald øl på bar			45000	
Pensumbøker			500	

MEN, HVORDAN SKAL
DETTE GÅ PÅ
STUDENTBUDSJETT?

Når pilsstipendet
ikke strekker til

Vi lever i en tid med økte matvarepriser, inflasjon og jævelskap. Som en jevn student er det ofte vanskelig å få endene til å møtes. Leie, mat, strøm og bøker koster, så det man egentlig vil prioritere, som pils, utepils og iskald pils, kan fort falle bort. Derfor tok vi en telefon til infosenteret på utdanningsvitenskapelig fakultet på UiO, for å spørre om råd – de burde tross alt vite mer om studielivets kvaler enn noen andre.

– Hei! Jeg gadd ikke sende mail, så jeg ringte bare. Går det fint?

– Ja, det går fint! Hva kan jeg hjelpe deg med?

– Du, jeg får stipend og lån av lånekassen, men det er bare sånn 11000 i måneden. Det går åpenbart ikke rundt for meg. Har du noen råd?

– Jeg har i utgangspunktet ikke det. Kanskje du må vurdere å få deg en deltidsjobb?

– Det har jeg vurdert.

– Det kan jo hjelpe. Også anbefaler jeg deg å kjøpe brukte bøker. Bookis har billige pensumbøker. Det kan jo også hjelpe.

– Ja, det kan hjelpe litt på.

– Også har man studentrabatt mange steder. Men kanskje du trenger en ekstra inntekt?

– Jeg har spesielt det problemet med at pilsstipendet ikke dekker

husleien. Finnes det noen støtteordninger for dette? Jeg har sjekket nettsiden deres.

– Vi er et studieinformasjonssenter, så det kan jeg ikke svare på. Det finnes ikke noe slikt.

– Men det burde det kanskje være?

– Jeg kan ikke hjelpe deg med det. – Men øl og kos er jo en del av studielivet. Jeg håpet bare dere kunne svare på et par spørsmål

– Det har jeg ikke lov til å uttale meg om. Det handler om personlig økonomi, som er utenfor hva jeg har lov til å si noe om.

– Men tenker du at et par øl i godt lag kan sees på som en investering i fremtiden? Eller, ikke økonomisk, men liksom personlig?

– Det kan jeg på en måte ikke anbefale deg. Det er opp til deg selv.

– Investeringen lønner seg i historier skjønner du, i tillegg til ting jeg angrer på, spesielt fra sofaen i hjørnet.

– Det kan jeg i hvert fall ikke hjelpe deg med.

– Men jeg har sett fra noen på Tiktok at det er bra med studielån, og lønnsomt.

– Jeg kan fortsatt ikke svare på spørsmål om personlig økonomi.

– Okei.

– Var det noe mer?

– Du har ikke noen tips for å få gratis øl altså? Et skjema jeg kan føre ut for å vinne en sekser, kanskje?

– Nei.

– Javel, men vil du revurdere din stilling som knapp og utfordrende?

– Jeg må legge på jeg nå. Ha det bra.

– Vi snållast!

KVISS-CORBIN

- Det er nå fem franske statsministere som har gått av siden 2024, men hva heter den siste?
- Trump vil nå sette inn nasjonalgarden i enda en stat, til protester fra guvernøren JB Pritzker, men hvilken stat er det snakk om?
- Hva heter det ferske NRK-programmet der vanlige folk møter fysiske og mentale prøvelser i jungelen?
- Hvilket tall deles av de to busslinjene som har stoppested på Telthusbakken?
- Hvilket land ble tidligere kalt Persia fram til 1935?
- Hvem var den første keiseren av det tysk-romerske riket (kronet i år 800)?
- Hva er hovedstaden i Kasakhstan?
- Hvilket land har flest naboland (grensende stater)?
- Hva heter prosessen hvor planter tar opp CO₂

og vann, og produserer oksygen og glukose ved hjelp av sollys?

- Hvilket tall er det eneste partall som også er et primtall?
- Hvem skrev Den guddommelige komedie?
- Nevn ett årstall i William Shakespeares levetid.
- Hva heter kunstneren bak maleriet Stjerne-natt?
- Hvor mange verselinjer består en haiku av?
- Hva heter verket av Thomas Hobbes der han rettferdiggjør staten og eneveldet?
- Hvilken filosof er kjent for «viljen til makt» og uttrykket «Gud er død»?
- Hvilket årstall er det snakk om? Fellesforbundet opprettes, Sovjetunionen starter tilbaketrekning fra Afghanistan, George Bush velges til president, TV Norge begynner sine

sendinger, Metallica gir ut albumet «...And Justice for All», Tarjei Bø blir født og og Chet Baker dør.

- Martin Ødegaard er bekreftet ute i den kommende perioden for det norske landslaget. Hvilket land møter de i VM-kvalifisering i denne perioden?
- En annen norsk stjerne, Erling Braut Haaland, er het om dagen, men hvor mange mål har han så langt i Premier League-sesongen?
- Uzbekistan er allerede kvalifisert til neste sommers fotball-VM for herrer, og har nå fått en italiensk spillerlegende som hovedtrener. Hvem er det snakk om?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Sébastien Lecornu, 2. Illinois, 3. Ville fristelser, 4. 4 (34 og 54), 5. Iran, 6. Karl den store (Charlemagne), 7. Astana, 8. Kina (14 naboland), 9. Fotosyntese, 10. 2, 2, gravida store (Charlemagne), 11. Dante Alighieri, 12. 1564–1616, 13. Vincent van Gogh, 14. Tre linjer (med 5–7–5 staveser), 15. Levithan, 16. Friedrich Nietzsche, 17. 1988, 18. Israel, 19. 9 mål, 20. Fabio Cannavaro.

Rebus

av Plænken

HINT: Skal vi danse? Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «kleptomani» Det klarte Ola og Jøgge, Erna Stoltenberg, Ozzybozzy, Immunitas, Umida